

T.C.
Fırat Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Matematik ve Fen Bilimleri Anabilim Dalı
Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı

UZAKTAN EĞİTİM HAKKINDA
ÖĞRETMENLERİN VE
ÖĞRENCİLERİN GÖRÜŞLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Fadime TEMELLİ

Danışman: Prof. Dr. Oktay BAYKARA

Elazığ, 2025

BEYANNAME

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım “ Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tezimin içindeki bütün bilgilerin doğru olduğunu, bilgilerin üretilmesi ve sunulmasında bilimsel etik kurallarına uygun davrandığımı, kullandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi, maddi ve manevi desteği olan tüm kurum/kuruluş ve kişileri belirttiğimi, burada sunduğum veri ve bilgileri unvan almak amacıyla daha önce hiçbir şekilde kullanmadığımı, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

.../.../2025

Fadime TEMELLİ

İmza

ÖNSÖZ

Yüksek lisans hayatım boyunca her türlü akademik desteği ve samimiyetiyle her zaman yanımda olan, katkıları akademik gelişimime ışık tutan çok kıymetli danışman hocam Prof. Dr. Oktay BAYKARA'ya,

Bu çalışmayı destekleyen Fırat Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri birimine,
Her zaman beni cesaretlendiren, en büyük destekçim canım annem Birim TEMELLİ'ye,

Her zaman arkamda duran, desteğini esirgemeyen canım babam Seyhan TEMELLİ'ye,

Zor zamanlarımda hep yanımda olan biricik abim Aliseydi TEMELLİ'ye,
Saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

Fadime TEMELLİ
Elazığ, 2025

ÖZ

Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Görüşleri

Fadime TEMELLİ

Yüksek lisans Tezi

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Matematik ve Fen Bilimleri Ana Bilim Dalı

Fen Bilimleri Bilim Dalı

2025, Sayfa: XII+92

Bu çalışma, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Malatya'daki ortaokul öğretmenleri ve öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algılarını incelemektedir. Karma modeline dayanan ve hem nitel hem de nicel yöntemleri içeren araştırmanın örneklemi, kamu ve özel okullardan 385 öğrenci ve 65 öğretmenden oluşmaktadır. Veriler, “Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği” ve “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği” ile yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Bulgular, öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, okul türü ya da kırsal/şehir okulunda öğrenim görme durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Ancak, kırsal bölgelerdeki öğrencilerin deneyimlerinin, teknolojik altyapı eksikliklerinden önemli ölçüde etkilendiği gözlemlenmiştir. Öğrencilerin çoğu uzaktan eğitimin esnekliğini takdir etmekle birlikte, sosyal etkileşim ve motivasyonun daha iyi olduğu yüz yüze eğitimi tercih etmiştir. Öğretmenler de benzer kaygılar ifade etmiş, kadın öğretmenlerin erkeklere göre daha olumlu görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırma bulgularına göre, İngilizce öğretmenleri dijital içeriğe daha kolay erişebildikleri için uzaktan eğitime daha olumlu yaklaşıyorlar. Ancak genel olarak, sınırlı etkileşim, motivasyon eksikliği ve yetersiz altyapı gibi sorunların uzaktan eğitimin etkinliğini olumsuz etkilediği gözlemlendi. Bu durum, uzaktan eğitim uygulamalarında hedefli ve sürdürülebilir iyileştirmelerin gerekliliğini ortaya koyuyor.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan Eğitim, Öğretmen Görüşleri, Öğrenci Görüşleri

ABSTRACT

Opinions of Teachers and Students on Distance Education

Fadime TEMELLİ

Master Thesis

FIRAT UNIVERSITY

Institute of Educational Science

Department of Mathematics and Science

Division of Science

2025, P: XII+92

This study examines middle school teachers' and students' perceptions of distance education during the 2022-2023 academic year in Malatya, Turkey. The sample of the study, which is based on a mixed model and includes both qualitative and quantitative methods, consists of 385 students and 65 teachers from public and private schools. Data were collected using the “Middle School Students’ Distance Education Perception Scale” and the “Teachers’ Opinions on Distance Education Scale,” alongside semi-structured interviews. The findings indicate no significant differences in perceptions based on students’ gender, grade, school type, or whether they studied in urban or rural schools. However, technological infrastructure deficiencies significantly hindered rural students’ experiences. While many students appreciated the flexibility of distance education, the majority favored face-to-face learning due to better social interaction and motivation. Teachers expressed similar concerns, with women generally exhibiting more positive attitudes than men. According to the research findings, English teachers have a more positive approach to distance education due to their easier access to digital content. However, in general, it has been observed that problems such as limited interaction, lack of motivation and inadequate infrastructure negatively affect the effectiveness of distance education. This situation reveals the necessity of targeted and sustainable improvements in distance education practices.

Keywords: Education, Teacher, Student, Distance Education

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BEYANNAME	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	viii
ŞEKİL LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ.....	xi
EKLER LİSTESİ	xii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
I. GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Problemi/Hipotezi.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	12
1.3. Araştırmanın Önemi	13
1.4. Araştırmanın Sayıtları (Varsayımları)	14
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	15
1.6. Araştırmanın Tanımları.....	15
1.6.1. Eğitim ve Öğretim	15
1.6.2. Uzaktan Eğitim	16
1.6.3. Yüz Yüze Eğitim	16
1.7 Araştırmanın Soruları	17
İKİNCİ BÖLÜM.....	18
II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ALAN YAZIN	18
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	28
III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	28
3.1. Araştırmanın Yöntemi/ Deseni	28
3.2. Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu / Katılımcılar	28
3.3. Veri Toplama Araçları	30
3.3.1. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	30

3.3.2. Öğretmene Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği (ÖUEİGB).....	30
3.3.3. Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA).....	31
3.4. Araştırma Süreci	31
3.5. Verilerin Analizi	31
3.6. Sınırlılıklar.....	32
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	34
IV. BULGULAR	34
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	60
V. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60
5.1.Tartışma	60
5.2. Sonuç	66
5.3. Öneriler	67
KAYNAKLAR	69
EKLER	78
ÖZ GEÇMİŞ	92

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1	Öğrencilere Ait Demografik Değişkenler	29
Tablo 2	Öğretmenlere Ait Demografik Değişkenler	30
Tablo 3	Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem t-testi analizi bulguları.....	34
Tablo 4	Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları.....	35
Tablo 5	Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Okul Türü Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları.....	35
Tablo 6	Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Taşınabilirlik Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları	36
Tablo 7	Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğrencilerin Okuduğu Okulun Konumuna Bağlı Betimsel İstatistiği	37
Tablo 8	Ortaokul öğrencileri uzaktan eğitim hakkındaki öğrencilerin okuduğu okulun konumuna bağlı Anova sonuçları	37
Tablo 9	Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları.....	38
Tablo 10	Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğretmenlerin Bulunduğu Konuma Bağlı t-Testi.....	38
Tablo 11	Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğretmenlerin Çalışması Süresinin Betimsel İstatistiği	39
Tablo 12	Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğretmenlerin Çalışması Süresine Bağlı t-testi Sonuçları.....	39
Tablo 13	Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki öğretmenlerin branşlarına bağlı betimsel istatistik sonuçları.....	40
Tablo 14	Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirleme ile ilgili öğretmenlerin branşlarına bağlı ANOVA sonuçları	41
Tablo 15	Uzaktan Eğitim Sürecinde Evdeki Fiziki Ortamlarının Eğitimini Nasıl Etkiledi Hakkındaki Öğrencilerin Görüşleri.....	41
Tablo 16	Uzaktan eğitim sürecinde evinde bulunan teknolojik ortamlarının eğitime etkileri hakkında öğrencilerin görüşleri	43

Tablo 17	Uzaktan eğitim sürecinde sosyal ve psikolojik ortamlarının eğitimindeki etkileri hakkında öğrencilerin görüşleri	45
Tablo 18	Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan teknolojik araçların başında ders dinlerken ne hissettikleri hakkında öğrencilerin görüşleri.....	47
Tablo 19	Uzaktan Eğitimde Kullanılan Materyaller Hakkında Öğrencilerin Düşünceleri ve Değerlendirmeleri	50
Tablo 20	Uzaktan Eğitimin Avantaj ve Dezavantajları ile İlgili Öğrencilerin Görüşleri	52
Tablo 21	Öğrencilere Uzaktan Eğitim ile mi Daha İyi Öğrendin Yoksa Örgün Eğitim ile mi İlgili Görüşleri	54
Tablo 22	Öğrencilere Bir Seçme İmkânı Verilseydi Hangi Eğitimi Seçerdin ile İlgili Görüşleri	55
Tablo 23	Pandemi Sürecinde Verilen Uzaktan Eğitim ile İlgili Öğrencilerin Görüşleri	57

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1	Uzaktan eğitimin bileşenleri	11
---------	------------------------------------	----

KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

EBA : Eğitim Bilişim Ağı

ÖUEİGB: Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme

OÖUEA : Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları

YÖK : Yüksek Öğretim Kurulu

EKLER LİSTESİ

Ek 1 Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği Formu	78
Ek-2 Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği Formu.....	82
Ek-3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları	86
Ek -4 Etik Kurul Kararı	87
Ek -5 Araştırma İzin Belgeleri.....	88
Ek -6 Veli İzin Belgesi.....	90
Ek -7 Orijinallik Raporu	91

BİRİNCİ BÖLÜM

I. GİRİŞ

Gelişmiş ülkelerin eğitim hedeflerinden birisi de okuryazar bireylerin çağın gereksinimleri karşılayacak şekilde yetişmelerini sağlamaktır. Toplumların sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada okuryazar bireylerin yetişmesine verilen önem ve bu alana yapacağı yenilikçi katkılar büyük oranda belirleyici olacaktır (UNESCO, 2015). Toplumlar geçmişten günümüze kadar olan süreçte, insanların ihtiyaç duyduğu alanda eğitim politikasını şekillendirmişlerdir (OECD, 2020; Darling-Hammond, L., 2000). Bu çağda hızla gelişen teknoloji, eğitim ve öğretimi etkilemekte ve çeşitli program, yöntemlerin ve modellerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Baker, 2002). Gelişen teknolojinin eğitim alanına en büyük katkılarından bir tanesi uzaktan eğitim olmuştur. Uzaktan eğitim, öğrencilerin fiziksel olarak bir eğitim kurumunda bulunmadan, çeşitli teknolojik araçlar ve yöntemler kullanarak eğitim almasını sağlayan bir öğretim modelidir (Moore, M. G., & Kearsley, G., 2012). Bu eğitim yöntemi, özellikle internetin ve iletişim teknolojilerinin gelişimiyle yaygınlık kazanmıştır (Anderson, T., 2008). Uzaktan eğitim, bireyin ulaşmak istediği bilgilere kolay ulaşmasını sağlamakla birlikte, her bireyin öğrenme farklılığına da hitap etmektedir (Garrison, D. R., & Anderson, T., 2003). Uzaktan eğitim, teknoloji ile iç içe geçmiş bir öğrenme modeli olup; teknolojik gelişmeler, eğitimde erişilebilirliği artırmakta, öğretim yöntemlerini çeşitlendirmekte ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini zenginleştirmektedir. Bu dinamik yapı, uzaktan eğitimin geleceğini şekillendiren önemli bir faktördür (Palloff, R. M., & Pratt, K., 2007).

Her millet yaşamış oldukları yüzyıllar da gelişen, değişen teknoloji ve bilime göre ihtiyaçlar oluşmaktadır. Bu ihtiyaçlara göre değişiklikler meydana gelmektedir. İşte MEB, eğitimindeki bu değişikliğe göre öğretim programı hazırlamaktadır. Günümüz bilim ve teknolojisine göre öğretmen dersi geleneksel anlatımla yapmak yerine öğrencilere rehber olmaktadır. Öğrenciler ise geleneksel öğretimde olduğu gibi sadece öğretmenin anlattıkları ile yetinen ezbere dayalı bir öğrenim yerine bilgiyi araştırması, keşfetmesi, düşünebilmesi ve o bilgiyi yorumlayabilmesini sağlamaktır. Böylece eğitimde meydana gelen bu değişimler kişilerde beklenen davranışları doğrudan etkilemiş olur (Eyecioğlu ve Yeşilyurt, 2021).

Eğitime önem veren gelişmiş toplumlar yüz yüze verilen eğitimin yanı sıra uzaktan eğitimi önemli bir öğrenme aracı haline gelmiştir. Böylelikle eğitimde erişim eşitliğini artırmanın yanı sıra bireylerin sürekli öğrenme ihtiyaçlarını karşılama çabası içerisindedirler (Allen, I. E., & Seaman, J., 2017). Uzaktan eğitim modelinin olumlu ve olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Olumlu yönleri arasında; zaman ve mekân bağımsızlığı, esneklik, erişilebilirlik ve bireysel öğrenme hızına uyum sağlama ve geniş bir ğrenci kitlesine ulaşma imkânı gibi özellikler ne çıkmaktadır (Bates, A. W., & Poole, G., 2003). Uzaktan eğitimin en olumsuz tarafları ise; öğrenen ile öğreten arasındaki etkileşiminin yetersiz ve motive edici olmaması, etkileşim eksikliği, teknik sorunlar, öğrenme sürecinin izlenmesi ve öğrenen kişilerin yüz yüze eğitimdeki gibi birbirleriyle sosyalleşememesi gibi konular uzaktan eğitimde karşılaşılan başlıca sorunlardır Clark, T. (2013). Örneğin derste kullanılan malzeme yanında ek bilgi için kullanılan teknoloji ile aynı zaman diliminde olmadan yani istedikleri zaman dersi almasını sağlayan veya ğretmen ile öğrencinin iletişim için kullandıkları teknoloji her zaman avantaj olmayabilir (Bal, 2001). Bu yüzden uzaktan eğitimde oluşan sınırlılıklarının en aza indirebilmesi için daha uygun bir plan yapılmalı ve sonucunun değerlendirmesi gerekmektedir (Duman, 2020).

Uzaktan eğitim, ğretmen ile öğrencinin eş zaman içerisinde olmadan ve aynı mekânda bulunmadan yapılabilir. Bu dersler internet üzerinden çeşitli teknolojik araçlar kullanılarak işlenmektedir. Böylelikle senkron ya da asenkron biçiminde dersler esnek bir şekilde yapılmaktadır. Global dünyada teknolojinin hızla ilerlemesi ile internet kullanımı artmıştır. Bunun sebebi insanoğlunun merak duygusu veya bireylerin kendi gelişimde ihtiyaç duyduğu saha da kendi yeteneklerini fark etmesi veya geliştirmesidir. Böylelikle becerilerini ve bilgisini arttırmak için kayıtlı bir eğitim kurumuna bağlı olmadan bu şekilde de son zamanlarda uzaktan eğitim de alınmaktadır (Atik, 2020).

Uzaktan eğitim gerek ilk olarak nasıl çıktığı ve gelişmesinde geçen sürecin bakılması gerekse uzaktan eğitimin ne anlama geldiği, uzaktan eğitimin bizlere sunduğu faydalı ve zararlı yanıyla eğitim sisteminde kendine bir yer edinmeyi sağlamıştır. Özellikle bu son zamanda pandemi sebebiyle okullarda eğitime ara verilmek zorunda kalınmıştır. Fakat eğitimin önemli olmasından dolayı öğrenenler ile öğreticilerin farklı meknlarda olacak şekilde uzaktan eğitim tek seçenek haline gelmiştir.

Teknolojinin her geçen gün ilerlemesi eğitime de yansımaktadır. Böylelikle eğitimin daha çok çeşitlenmiş ve bilgiyi alacak bireylerin önüne çeşitli olanaklar sağlanmış olunacaktır. Bu yüzden uzaktan eğitim, eğitim-öğretimde meydana gelen değişimlerin başlıcası denilebilir (Yunus, Yıldırım ve Kalaycı, 2021).

1.1.Araştırmanın Problemi/Hipotezi

İnsanoğlunun var olmasıyla birlikte bilimsel çalışmalarla elde edilen bilimsel bilgiler bir merdivenin basamağı gibi üstüne eklenerek ilerlemektedir. Bu ise bireylerin davranışların da meydana gelen istendik değişiklik ile eğitim meydana gelmiştir. Eğitimin asıl hedeflerinden biri bireyin bulunduğu ortama uyum sağlayabilmesi, bireyin kendini ifade edebilmesi, geliştirmesi ve üretken olabilmesidir (Güneş ve Karaşah, 2016).

Günümüzde teknolojinin hızlı bir gelişim göstermesiyle teknoloji insanların hayatlarının içinde büyük yer kaplamaktadır. Eğitim de bu teknoloji gelişimini tüm kademesinde kullanmaktadır. Böylelikle öğretmen merkezli den çeşitli teknoloji araç-gereçler sayesinde öğrenci merkezliye geçilmiştir (Pınar ve Dönel Akgül, 2020). Geleneksel öğretimde kullanılan yöntemlerle eğitim-öğretim için düşünülen hedeflere ulaşılmamıştır. Bu yüzden eğitim bilimcileri tarafından eğitim-öğretimde değişikliklere gidilerek geliştirilmesine karar verilmiştir (Özdemir ve Bozdoğan, 2014).

Teknolojideki ilerlemeler uzaktan eğitimi yönlendirmiştir. Uzaktan eğitimi matruşka bebeğine benzetebiliriz. Önceki yapılanlar bir sonraki dönemde onu kapsayacak ve gelişmiş olacaktır. Dolayısıyla uzaktan eğitimdeki dönemler birbiri ile ilişkili bir şekilde olmuştur (Bozkurt, 2017). 1728 yılında Baston Gazetesi ile verilen steno dersinin ilk kullanılan uzaktan eğitim diye yazılmıştır (Metin, Emlik, Gürlek ve Demirbaş, 2021). Uzaktan eğitimi Türkiye'deki dönemlerini inceleyecek olursak dört dönem olarak ayrıldığını ifade edebiliriz ve özellikle bu alanda yapılan çalışmaların ise 2000'li yıllardan itibaren arttığını söyleyebiliriz (Bozkurt, 2017).

Yaşadığımız bu çağda güçlü ve gelişmiş bir devlet olmayı hedefleyen ülkeler, eğitim sistemlerine büyük önem vermektedir. Bu amaçla, nitelikli bireyler yetiştirmek için kapsamlı ve etkili eğitim programları uygulanmaktadır. Bunu da özellikle fen bilimleri alanında, bilgiye ulaşabilen, sorgulayan ve bilimsel düşünce becerilerine sahip nesillerin yetiştirilmesi öncelikli hedeflerden biri haline gelmiştir. Bu yüzden bilim okuryazarlığı,

modern çağın gerekliliklerinden biri olarak görülmekte ve bu doğrultuda eğitim politikaları şekillendirilmektedir (Güneş ve Karaşah, 2016).

Teknolojinin son yıllarda hızla ilerlediği bir dünyada yerimizi alabilmek adına, gelişmiş ülkelerdeki fen bilimleri ders içerikleri incelenerek, ülkemize uygun bir eğitim programı oluşturulmaya çalışılmaktadır (Balbağ, Leblebicier, Karaer, Sarıkahya ve Erkan, 2016).

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Covid-19 Pandemi yüzünden tedbir amaçlı okullarda yüz yüze eğitime ara vermek zorunda kaldı. Bu süreçte okullarda işlenmesi gereken dersleri gerek öğrenci ile öğretmenin etkileşim halinde bulunmasını sağlayan canlı derslerle (EBA platformu) gerekse öğrenciler ile öğretmenin etkileşim halinde olmayan televizyon aracılığıyla öğrencilere ders verilmesi ile uzaktan eğitime başlandı. Uzaktan eğitim gerek duyulan ihtiyaçlara bakılarak imkânlar doğrultusunda teknolojiyi geliştirerek kullanılmaktadır. Çeşitli teknolojilerin kullanılma sebepleri internetin çekmediği yerlerin olması, interneti olmayan, derslere girmek için tablet, bilgisayar olmaması, öğrencilerin ekonomik durumunun olmaması gibi kısacası birçok olumsuz sebepten dolayı çeşitli teknolojiler kullanarak Türkiye’de uzaktan eğitim yapılmıştır (Balaman ve Hanbay Tiryaki, 2021).

Yaşadığımız bu zaman diliminde bireylerin kendilerini geliştirmek için belli bir eğitiminin olduğunu bilen kişilerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Bunun sonucunda eğitim verilecek alanların daha çok çeşitlenmesini sağlamıştır. Teknolojinin hızlı gelişmesi ile eğitimde bir seçenek olan uzaktan eğitim sayesinde bireyin yaşam boyu öğrenmesine olanak sağlamaktadır. Bu yüzden uzaktan eğitim büyük bir önem kazanmıştır (Kocayiğit ve Uşun, 2020).

İnsanoğluna geçmişten günümüze kadar olan süreçte, insanların gereksinim duyduğu alanda eğitim politikasını da şekillendirip ona göre öğretim verilmiştir. Eğitimi tanımlayacak olursak öğrencide mevcut olan potansiyeli maksimuma gelebilecek düzeye getirmektir. Bu tanımlardan yola çıkarsak şu anki yaşadığımız çağın bize eğitim alanında uzaktan eğitimi kaçınılmaz bir şekilde ortaya çıkarmaktadır (Kocayiğit ve Uşun, 2020).

Bireylerde istendik davranışları elde edebilmek için belli bir plan ve program düzenlenerek bireylere okul içerisinde verilmektedir. Bireyler okulda aldıkları eğitimin yanı sıra okul dışındaki yaşantıları doğrultusunda da bir eğitim olmaktadır (Balbağ, Leblebicier, Karaer, Sarıkahya ve Erkan, 2016).

Bilimin yapısını oluşturan alanlarda yapılan araştırmaların toplum ile iç içe olmasını ve bilimin içeriğin değişimine etki etmiştir (Ünal Çoban ve Ergin, 2013). İlköğretim yıllarından itibaren bilimsel bilgi hakkında bilgiler verilmeye başlanmaktadır (Ünal Çoban ve Ergin, 2013).

Uzaktan eğitim, bireyin ulaşmak istediği bilgilere kolay ulaşmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda her bireyin öğrenme farklılığına da hitap etmektedir. Böylelikle öğrenen bireylerin beklentilerine cevap bulmaktadır. Bu yüzden öğretim boyunca farklı seviyelerdeki bireyler ile etkileşim halinde olunur (Bostan Sarıoğlu, Altaş ve Şen, 2020).

Öğrencilerin fen bilgisinde kullandıkları araç-gereçler diğer derslere oranla daha fazla olmalıdır. Çünkü öğrenciler fen bilgisi dersine karşı ilgisinin arttırılıp derste aktif olmasını sağlar. Bunu da teknoloji sayesinde kullanılan araç-gereçler ile öğrencinin bilişsel becerilerini geliştirmeyi sağlamaktır (Kubat, 2018).

Eğitime önem veren toplumlarda yüz yüze verilen eğitime seçenek olarak uzaktan eğitim verilmektedir. Bu eğitimin kullanılma sebebi ise uygun maliyet ile daha fazla bireye ulaşmasıdır. Bu sayede öğrenen kişi öğreneceği konuyla ilişkili kendi düzeyine göre kendine plan yaparak otokontrolünü geliştirir. Fakat durumun olumlu ve olumsuz yönü bulunmaktadır. Uzaktan eğitimin en olumsuz tarafı öğrenen ile öğretmen arasındaki etkileşiminin yüz yüze verilen gibi olamadığıdır. Aynı zamanda öğrenen kişilerin yüz yüze eğitim gibi birbirleriyle sosyalleşememesidir. Bu yüzden uzaktan eğitimde oluşan sınırlılıklarının en aza indirebilmesi için daha uygun bir plan yapılması ve sonucunun değerlendirilmesi gerekmektedir (Duman, 2020).

Uzaktan eğitim, teknolojinin de gelişmesiyle öğretmen ve öğrencinin farklı iletişim teknikleri ile eğitim vermesidir. Teknolojinin gelişmesi ile dünyada dünden bugüne en hızlı gelişen öğretim sistemidir. Aynı zaman da en çok internet üzerinden sağlanmaktadır.

Ülkemizde ise 2014 yılından itibaren internet üzeri 82 üniversitede öğrenim verildiği görülmektedir (Akkuş ve Kapıdere, 2015).

Yaşanılan çağın ihtiyaç gereksinimine göre eğitim sistemi şekillenmektedir. Bu sistemde ortaya çıkan problemleri bulup bu problemleri ortadan kaldırarak daha iyi bir eğitim verilmesidir. Aynı zamanda kendini geliştiren devletlerde gelişmiş devletlerin eğitim politikasını inceleyip bir süzgeçten geçirir ve değerlendirme sonucu devletin kendi eğitimine uygun olacak şekilde tasarlanır. Böylece gelişmiş devletlerden alınan eğitim sistemi ile daha nitelikli eğitim hedeflenmiştir (Güven ve Gürdal, 2011).

Kaliteli bir eğitim programı olması için o programın içinde bulunan öğelerin başka şartlar karşında da uygulanabilir olmalı ve oradaki ortama uyum sağlaması yani esnek olmalıdır (Aydın, 2011).

Gelişmiş veya gelişmekte olan devletler uzaktan eğitimi üniversitelerde kullanmaktadır. Böylece üniversitelerdeki yük azalmış, ekonomik hale getirilmiş ve öğrencilere daha kaliteli fırsatlar verilmiştir. Bu yüzden üniversiteye gidecek öğrenci sayısını artırmak aynı zaman da üniversiteye gidilen bölümlerin zorunlu dersleri verecek öğretim elemanı ihtiyacını giderebilmektir. Böylelikle yüz yüze eğitim yerine uzaktan eğitim verilmesi cazip hale getirmiştir. Bundan dolayı uzaktan eğitimin daha iyi olması örgün eğitim için önemli yer tutmaktadır. Bunun yanında uzaktan eğitim ile birey kendi öğrenme düzeyine göre ve istediği zaman istediği kadar dinleyebilme imkânına sahiptir (Özgöl, Sarıkaya ve Öztürk, 2017).

Günümüzde eğitim teknolojisinde kullanılan teknikler artık eskisi gibi değildir. Bireyin teknolojiye ne kadar uyum sağlarsa bu teknoloji ile çeşitli konuyu içerdiği almış olur (Şimşek, Özdamar, Kobak, Uysal, Berk, Kılıçer ve Çiğdem, 2009).

Eğitim teknolojisinin en iyi şekilde öğrenilmesinin tabi ki de en başta bu alanda yapılmış olan araştırmalardır. Bu araştırmanın en ince ayrıntısına kadar irdelenmesi sonucu bu kavramı doğru bir şekilde algılanması sağlanacaktır (Şimşek, Özdamar, Kobak, Uysal, Berk, Kılıçer ve Çiğdem, 2009).

Ülkemize ziyarete gelen John Dewey “öğretmen eğitimi raporu” ile uzaktan eğitim için ilk kez çalışmalara başlamıştır. İlk uygulamaya ise 1950’li yıllarda mektup aracı ile öğretim yapılmıştır (Akdemir, 2011).

Online üzerinden verilen eğitimin olumlu yanları olsa da katılan öğrencilerin hepsi başarılı olmadığı hatta yüz yüze verilen eğitime göre daha fazla başarısız oldukları görülmüştür. Bunları geleneksel eğitimde olduğu gibi etkileşimin olmaması, sosyallik olmaması, öğrenenin anında dönüt alamaması gibi olumsuzluklardan dolayı derse karşı güdülenme sağlanamıyor. Bu yüzden başarı yüzdesi düşük oluyor (Özdoğan ve Berkant, 2020).

Eğitimde öğrenen kişinin konuları kavram yanılgısına düşmeden etkili, anlamlı ve kalıcı şekilde öğrenmeleri için eğitimde kullanılan teknolojinin daha kaliteli olması sağlanır. İşte bu kavrama biz “Eğitim Teknolojisi” olarak adlandırırız. Bu yüzden günümüz eğitiminde teknoloji kullanılmadan eğitim verilirse derslerin eksik olmasına sebep olacaktır (Altıparmak, Dürdane, Kurt ve Kapıdere, 2011).

Bu çağda hızla gelişen teknoloji ile verilen eğitimi de etkilemektedir. Bu yüzden kullanılacak çeşitli program ve yöntemler ortaya çıkmaktadır. Böylelikle eğitimin geliştirilmesi zorunlu olmaktadır. Bunlardan bir tanesi de uzaktan eğitimidir (Altıparmak, Dürdane, Kurt ve Kapıdere, 2011).

2019 yılının sonlarına doğru Çin’de ortaya çıkan ve tüm dünyada hızlı bir şekilde etkisini gösteren vüristen korunma amaçlı ve hızını azaltmak maksadıyla birçok ülkede eğitime bir süreliğine ara verildi (Keskin ve Kaya, 2020). Covid-19 yüzünden ara verilen yüz yüze eğitime hızlı bir şekilde uzaktan eğitime geçildi ve uyum sağlandı. Bu durumda eksiklikler giderilerek geliştirilecek ve gelecekte yüz yüze verilen eğitimin yanında bir seçenek olarak değil kendine özel öğrenme durumuna geçecektir (Keskin ve Kaya, 2020).

İnternet üzerinden verilen derslerde öğrenci bilgiyi bireysel öğrenmeye göre almaktadır. Aynı zamanda öğrenci belli bir sürede o dersi alma gibi olumlu yanı olsa da öğrenci internet üzerinden aldığı bilgiyi sadece bilgi olarak onu uygulayamamaktadır. Bu yüzden çabuk unutulmasına sebep olmaktadır. Aynı zamanda öğrenen kişinin gerektiği kadar dönüt alamaması ve yeterince kendini anlatamaması düşüncesinin oluşması ise

olumsuz yanı olmaktadır. Yapılan birçok araştırmalara göre internet üzerinden yapılan eğitimde verilecek olan bilgilere değil, bu bilgilerin verdiği süre içerisinde ne gibi dayanakların kullanıldığı öngörülmektedir (Keskin ve Kaya, 2020).

Öğretmenler, eğitimin kalitesini artıran en önemli unsurdur. Bir öğretmen işini ne kadar iyi yapıp, kalitesini işine ne derecede yansıtırsa, vereceği eğitimde buna paralel olarak o kadar kaliteli olur. Öğretmenin mesleğine hâkim olması, öğrencilerin yanındaki davranış biçimi, görüş şekli gibi etmenler öğrencileri etkilemektedir. Bu da toplumun davranışlarına yansımaktadır. Dolayısıyla bir toplumun daha çok ilerlemesini, sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik vb. alanlarda gelişmesini geleneksel bir toplum olmaktan çıkıp daha modern olmasının yegâne koşulu eğitimden geçmektedir (Ayaz, Oral ve Söylemez, 2015).

Yaşamış olduğumuz bu çağda bilginin belli yerlerde değil dünyanın her noktasında bilgiye ulaşmayı ve böylelikle bilgilerin çoğalmasını en başta sağlamış oldu.

Uzaktan eğitim kavramına ilk olarak 1892 yılında Wisconsin Üniversitesi'nin yayımladığı katalogda ifade edilerek yer verilmiştir. Bu terim, daha sonra 1906 yılında yine aynı üniversitenin yöneticisi olan William Light tarafından kaleme alınan bir yazıda da kullanılarak literatürdeki yerini almıştır (Uşun, 2006). Uzaktan eğitimin yıllar içerisinde bakacak olursak, 1980'li yıllar uzaktan eğitimde stratejik planlamaların ön planda olduğu bir dönem olarak görülürken, 1990'lı yıllar kalite odaklı yaklaşımların benimsendiği bir süreç olmuştur. 2000'li yıllarda ise uzaktan eğitim, iletişim ve bilgiye dayalı uygulamalarla şekillenmiştir (Karaağaçlı ve Erden, 2008). Williams ve Pabrock'un görüşlerine göre, uzaktan eğitimin gelişimi üç ana evre aşamasında incelenebilir:

1. 1860-1960 yılları arasında, öğrenme süreci basılı materyal, radyo yayınları ve video kasetler aracılığıyla uzaktan eğitim yürütülmüştür.

2. 1960-1990 döneminde, eğitimde iki yönlü sesli ve görüntülü yayın sistemleri ile birlikte, öğretim amaçlı bilgisayar disketleri gibi dijital araçları uzaktan eğitim için kullanılmaya başlanmıştır.

3. 1990 yılından günümüze, uzaktan eğitim; hibrit teknolojilerin, sanal öğrenme ortamlarının (sanal sınıf, sanal laboratuvar...vs.) ve internet tabanlı uygulamaların

yaygınlaşmasıyla uzaktan eğitimin daha etkileşimli ve esnek bir hale gelmiştir (Williams ve Pabrock, 1999).

Türkiye’de 1927 yılında okur-yazar oranının artması için yapılacak çalışmalarla ilk defa uzaktan eğitim ile tanışmış ancak tam olarak 80’li yıllarda kullanılmaya başlanmıştır (Kırık, 2014). 1982 yılından itibaren yaygınlaşan uzaktan eğitim sistemi, öğrencilere esnek ve erişilebilir öğrenme imkânları sunmuştur. 2000’li yılların başında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından desteklenmeye başlayan bu sistem, özellikle Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi ile ön plana çıkmış ve uzaktan eğitimin öncüsü olarak kabul edilmiştir.

Uzaktan eğitim eş zamanlı olan ve eş zamanlı olmayan olarak ikiye ayrılmakta ve bunların olumlu yanlarının yanında olumsuz yanları da bulunmaktadır ve bunları sıralayacak olursak;

Eş zamanlı olan uzaktan eğitimin olumlu yanlarını sıralayacak olursak:

- Belli bir ortam gerektirmez
- Karşılaşılan bir soruna çok kısa sürede dönüt alınabilir.
- Ders katılımında bulunan öğrenci ortamdan daha az ayrılmış olur,
- Öğrenen kişiler akıllarına gelen çağrışımları söyleyerek beyin fırtınası yapar ve tartışmada realist bir ortam oluşturur,

Eş zamanlı olan uzaktan eğitimin olumsuz yanlarını sıralayacak olursak:

- Yapılacak ders zaman ve süre bakımından herkese uygun olmayabilir
- Derslerin sonunda yapılacak olan değerlendirme amaçlı yazılıları sağlıklı bir şekilde gözetecek bir durumun olmaması
- Başka öğrenci topluluğu ile yapılacak olan etkinliklerde gereksinim olan teknolojik araçları bulunduramama

- Katılımın fazla olduğu dersliklerde yapılan tartışmalarda söz hakkı alamaz ve sadece pasif bir dinleyici konumuna düşünölür,

- Öğrencinin teknoloji ile arası iyi değil veya teknolojik aletleri kullanma becerisi yok ise öğrenci aktif olamaz

Eş zamanlı olmayan uzaktan eğitimin olumlu yanları:

- Öğrenci derse istediği zaman ve istediği mekânda bakabilir

- Öğrencinin bulunduğu yer ve zaman önemli olmadığı için herkesin bu eğitime katılma imkânı vardır

- Verilen eğitime zaman ve mekân önemli olmadığı için dünyanın her yerinden katılım olabilir dolayısıyla uluslararası olabilir,

- İstediği zaman öğrenci katılım sağlayabilir,

- Derslerde utangaç, kendini ifade edemeyen ve iletişimi iyi olmayan öğrencinin derste aktifliği artar.

Eş zamanlı olmayan uzaktan eğitimin olumsuz yanları:

- Gerçek olmayan ve birden fazla otomatik bilgisayarın bir ađ üzerinde öğrenim yapan kesim oluşturması

- Derslerde etkinlik yapılacaksa yapılamaması

- Gözetmenle yapılacak yazılılarda dış etmenlere bağlı

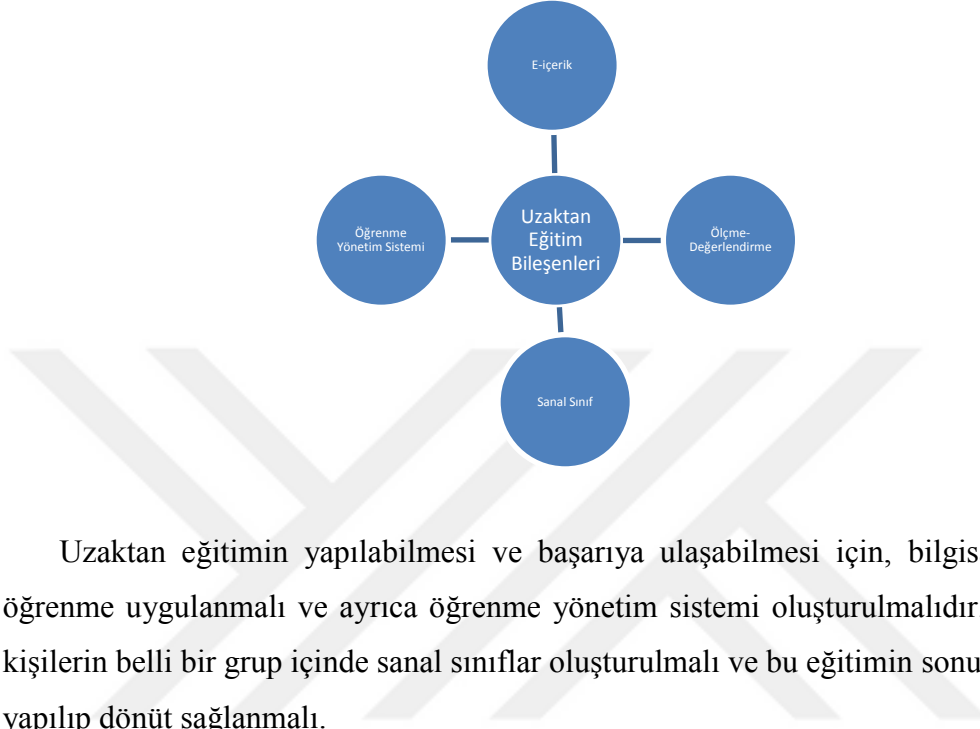
- Öğrencilerde yalnızlaşma durumu gözlenebilir

- Öğrenci aldığı dersin hemen dönütünü alamayabilir

Uzaktan Eğitim Bileşenleri

Şekil 1

Uzaktan eğitimin bileşenleri (Demir, 2014)

Uzaktan eğitimin yapılabilmesi ve başarıya ulaşabilmesi için, bilgisayar tabanlı öğrenme uygulanmalı ve ayrıca öğrenme yönetim sistemi oluşturulmalıdır. Öğrenecek kişilerin belli bir grup içinde sanal sınıflar oluşturulmalı ve bu eğitimin sonucunda yazılı yapıp dönüt sağlanmalı.

“Uzaktan eğitimi oluşturan en önemlilerden biri içeriktir. Allen bunu Bilgi Tabanlı, Hedef Tabanlı, Medya Tabanlı ve Deneyim Tabanlı olmak üzere dört gruba ayırmıştır (Allen, 2006):

Bilgi Tabanlı: İçerik, detaylı bir şekilde bütün bilgileri kapsamasıdır.

Hedef Tabanlı: İçerik, bireyin öğrendikleri davranışsal kazanımlardır. Örneğin; Öğrencinin öğrendiği Güneş sistemindeki ilk dört gezegeni söylemesi ile davranışsal kazanımı yerine getirmesidir.

Medya Tabanlı: İçeriğin birden fazla uygulama ile oluşan ortam bileşenleri denir.

Deneyim Tabanlı: İçerik, öğrenim hedeflerini, medya kullanımını, etkileşimleri ve değerlendirme faaliyetlerini içeren bir öğrenim uygulamasındaki tüm öğretim unsurlarının toplamını ifade eder” (Demir, 2014).

1.2. Araştırmanın Amacı

18. yüzyılda sanayi devrimi ile artık insan veya hayvan gücünden çok makine ve gerekli güç kaynakları kullanılmaya başlanmıştır. Bu yüzden üretimin yapısında ve ülkelerde ekonomik yönünden büyük ve köklü bir değişim olmuştur. Aynı zamanda bu değişimler ile toplumun eğitiminde eksiklikleri beraberinde getirmiştir. Bu nedenle de eğitime ilgi daha da artmıştır. Fakat o dönemde verilen eğitim toplum ihtiyacını ve ilgisini karşılamada yetersiz kalmıştır. Böylelikle uzaktan eğitim fikri ortaya çıkmıştır. Bu yüzden uzaktan eğitim yeni ortaya çıkan bir eğitim sistemi değil tarihi yaklaşık iki asır öncesine dayanan köklü bir eğitim sistemidir (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020). Ülkelerin toplumuna verdiği eğitimin üzerinde düşünmesi ve problemlere kalıcı çözümler üretmesi gerekmektedir. Bu sebeple verilecek eğitimin kaliteli olması için iyi bir plan ve uygulamalar yapılması gerekir. Fakat günümüz şartlarında kalabalıklaşan bir dünya olduğundan dolayı nitelikli bir eğitim vermek için kabuğuna sığmayıp, kabuğunu değiştiren bir kaplumbağa misali gibi eğitim sistemimizde de böyle köklü bir yenileşme gerekmektedir. Ancak bazen bu değişimlerde zorluklar çıkabilmektedir. İki asır öncesinden kullanılmaya başlanan uzaktan eğitim, pandemi sürecinde farklı yöntemler arayışına girilmesini sağlamıştır. Böylelikle eğitimin aksamasını ve zaman kaybını önlemiş oldu. Şimdi ise uzaktan eğitimin üzerinde düşünülmesi ve daha kaliteli kullanılması sorunu bulunmaktadır (Sayan, 2020).

Küresel dünyamızda insan sayısının artmasıyla ve şartlardan dolayı her bireye örgün eğitim verilememektedir. Günümüz teknolojinin her geçen gün gelişmesiyle örgün ve uzaktan eğitimin birleştirilmiş yani “Ters Yüz Öğrenme Modeli” (Flipped Classroom) ile birçok alanda önem kazanmıştır (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020). O yüzden uzaktan eğitim daha önce çeşitli birkaç alanda kullanılırken, günümüz şartları gereği her alanda uygulanması gerekmektedir (Sayan, 2020). Pandemi ile dünya genelinde salgının yayılma hızını azaltmak amacı ile okullar kapatıldı. Bu süreçte uzaktan eğitim kaçınılmaz hale gelmiş ve bu metot dünya genelinde uygulanmak zorunda kalınmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı bu süreç içerisinde uzaktan eğitim kararı aldı. 2020-2021 akademik döneminde ise Millî Eğitim Bakanlığı hem yüz yüze hem de uzaktan eğitimi harmanlayıp uygulasa da istenilen hedef tam olarak sağlanamamıştır (Koç, 2021).

Bu çalışmanın amacı; öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin saptanması ve daha önce bu alanda yapılan araştırmaların incelenmesidir. Böylelikle uzaktan eğitimin daha verimli olmasını, aynı zamanda yapılan bu çalışma ile eğitim literatürüne katkı sağlamasıdır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüzde bilginin ve teknolojinin hızla gelişmesi ile bireyler bu gelişime ayak uydurmak zorundadır. Aynı zamanda bu gelişim ile doğru orantılı bir şekilde eğitimde gelişim göstermektedir. Teknoloji gelişimine bağlı olan uzaktan eğitim gün geçtikçe daha fazla kullanılmaya başlanmıştır (Koç, 2021). Dolayısıyla teknolojik gelişmelere bağlı olarak verilen imkânlar doğrultusunda şekillenmesi önemli bir husustur. Buna en bariz örneği uzaktan eğitimi olarak gösterebiliriz (Sayan, 2020).

İlk başlarda yüz yüze verilen eğitime alternatif olarak uzaktan eğitim verilmiştir. Bu eğitim için büyük bir değişimdir, fakat yaşamış olduğumuz pandemi sürecinde yüz yüze verilen eğitime alternatiflikten çıkıp, çoğu ülkenin kullandığı tek sistem olmuştur (Koç, 2021). Tabi ki uzaktan eğitim yöntemi çeşitli yönlerden incelendiği zaman Yin-Yang felsefesi gibi avantajların yanı sıra dezavantajları da bulunmaktadır. Avantajlara örnek olarak, bilginin dünyada hızlıca yayılması, istendiği zaman ve istenilen ortamda olması, ekonomik olması gibi sıralayabiliriz. Dezavantaj olarak ise bireyin alacağı tüm derslerin uygun olmaması, yüz yüze verilen öğrenimdeki gibi bir iletişimin sağlanamaması, mevcudun fazla olması ile birlikte iletişimde ortaya çıkan sıkıntılar gibi olumsuz yönleri gösterilebilir (Başaran, Doğan, Karaoğlu ve Şahin, 2020).

18. yy. başlangıcından beri uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim alanındaki ilerlemeler, teknolojinin gelişmesine paralel bir şekilde eşlik etmektedir. Başlangıçta uzaktan eğitim, yüz yüze eğitime alternatif olarak kullanılmıştır. Fakat çağımızın şartları gereği yüz yüze eğitime alternatif olarak görülmemektedir. Özellikle bu son dönemde yaşadığımız pandemi sebebi ile dünya genelinde her alanın her kademesinde uzaktan eğitim kaçınılmaz bir şekilde kullanılmak zorunda kalındı.

Uzaktan eğitimden internet üzerinden faydalanılmasında bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi çeşitli teknolojik araçlar kullanılmıştır. Bu araçlar sayesinde zoom, eba gibi

programlar vasıtasıyla öğretmenler ve öğrenciler canlı dersler yaparak pandemi sürecinde aksamış olan eğitimin eksiklerini bir nebze de olsa tamamlamışlardır.

Özellikle COVID-19 pandemisi sürecinde, dünya genelinde öğretmenlerin ve öğrencilerin hayatlarında uzaktan eğitim hızlı bir şekilde yer almıştır ve uzaktan eğitim bu süreçte kullanılan tek eğitim sistemi olmuştur (UNESCO, 2020). Pandemi süreci, uzaktan öğrenme modelinin her yönüyle daha iyi irdelenmesi için adeta bir laboratuvar görevini üstlenmiştir. Her ne kadar eğitimin aksamasını önlemiş olsa da uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin belirlenmesi için öğretmen ve öğrenci görüşlerine yer verilen çalışmalar birçok çalışma yapılmıştır (Kemp, W. 2020; Barbour, M. K., & Reeves, T. D., 2009). Bulgular, uzaktan eğitimle ilgili uzun süredir devam eden deneyim eksikliği, belirli bölgelerde internet tabanlı öğrenmenin sınırlı etkinliği, öğrencilerin cihazlara (tablet, bilgisayar ve cep telefonu gibi) erişimindeki eşitsizlikler ve düşük öğrenci motivasyonu gibi yapısal sorunların uzaktan eğitimin etkinliğini sınırlamaya devam ettiğini göstermektedir (Xu, D., & Jaggars, S. S. 2013; Muilenburg, L. Y., & Berge, Z. L., 2005). Fakat literatürde öğretmen ve öğrencilerin aynı çalışma içerisinde görüşlerini araştıran yok denecek kadar az çalışma mevcuttur.

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitimde yaşadıkları deneyimler ile uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri ve tutumları önemlidir (Harasim, L., 2017). Öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin ayrı ayrı incelendiği çok sayıda bilimsel çalışma olmasına rağmen şu an literatürde aynı eğitim kurumundaki öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerinin birlikte incelendiği çalışma yok denecek kadar azdır. Bu bağlamda, yapılan bu araştırmayla yukarıda bahsedilen alan yazındaki eksikliklerin giderilmesi ve bu konu hakkında yapılacak yeni çalışmalara katkıda bulunması amaçlanmıştır.

1.4. Araştırmanın Sayıltıları (Varsayımları)

- Araştırmada kullanılan örneklem, evrenin tüm özelliklerini içerdiği ve evreni yeterince temsil ettiği varsayımıyla ele alınmıştır.
- Öğretmenler ve öğrenciler görüşme soruları cevaplarken hiçbir etkileşimin olmadığı kabul edilmiştir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma;

- 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılının sonbahar döneminde, Malatya ilinde belirlenen okullarda eğitim alan öğrenciler,

- 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılının sonbahar döneminde, Malatya ilinde seçilen okullarda görev yapan öğretmenler.,

- Öğretmenlerin cevapladıkları, “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması” formunda yer alan sorularla,

- Öğrencilerin cevapladıkları, “Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri” formunda yer alan sorularla,

- Öğrencilerin cevapladıkları, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorularla,

- Araştırma, değişkenleri ölçmek için geliştirilen ölçeklerle toplanan bilgilerle sınırlıdır.

1.6. Araştırmanın Tanımları

1.6.1. Eğitim ve Öğretim

İlk insandan günümüze insanlık tarihine bakıldığında insanların yaşadıkları çevreyi merak etmeleri ve bu bilgileri öğrenme arzusu oluşur. Bu süreçte bireyin davranışlarında meydana gelen değişime eğitim denilmektedir (Benzer ve Akkaya, 2021). Eğitim, bir ülkenin hedeflerinin arasında vatandaşının kendini hem bilgi bakımından hem de mesleki bakımından geliştirmesidir. Bunun için okullarda verilen eğitimin dönütler yapılarak yapılması bu yöndeki kontrolü güçlendirmiştir. Bu kontrolün, sistemde oluşabilecek sonucun, hedef için uygun mu değil mi bakılarak, eksik veya hatayı belirleyip giderilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu sistemli şekilde ilerleme ile öğretimin yönlendirilmesi sağlamakta ve eğitimin kalitesinin artırılması hedeflenmektedir (Özen ve Arslan Hendekçi, 2016).

Ülkelerin misyon ve vizyonlarına göre eğitim ve öğretim programları hazırlanır ve uygulama aşamasına geçilir. Bu doğrultuda aktif dönemde eğitim öğrenim faaliyetinden faydalanan öğrenciler, belirlenmiş olan programlar doğrultusundaki hedefleri kazanmasına göre başarılı veya başarısız olur (Yüksel, 2002). Bireylerin, yaşamış olduğu ortama adapte olması ve oradaki yaşamın gereğini yapmasına “temel eğitim” denir (Sarıbaş ve Babadağ, 2015). Öğrenme, insanoğlunun yaşamış olduğu ortam ile etkileşimi sonucu bireyde oluşan kalıcı davranış değişikliğidir. Ayrıca her bireyin kendine özgü öğrenme yolu mevcuttur. Günümüzün şartlarında ise bilgisayarlı ortamlar öğretme-öğrenme yollarının içerisinde dâhil olmuştur (Duman ve Avcı, 2016).

Küresel dünyada teknolojinin hızlı ilerlemesiyle duyularımız yardımıyla kullandığımız araç-gereçler artık ihtiyaç ve taleplere yetersiz kalmaktadır. Eğitim ve öğretim de kullanılan teknolojide süreç içerisinde belli aşamalar doğrultusunda değerlendirilmesi ve bu doğrultuda geliştirilmesi gerekir. Eğitim teknolojisi ile öğretim teknolojisi birbirinden farklı kavramlar olmasına rağmen aynı kavramlarla ifade edilebilmektedir (Tosuntaş, Emirtekin ve Süral, 2019).

1.6.2. Uzaktan Eğitim

Öğrenenin, internet aracılığıyla ders almaktadır. Almış olduğu bu dersin sonunda sınav olup değerlendirilmesine ise “Uzaktan eğitim” denir. Bu eğitim sisteminin günümüzde daha çok yaygınlaşmasının nedenleri başında, ekonomik olması, günümüz gençleri teknolojiyi çok iyi kullanabilmesi ve çoğunluğun ulaşma imkânı olması söylenebilir (Bal, 2001).

1.6.3. Yüz Yüze Eğitim

Öğretmenin ve öğrencinin eş zaman içerisinde aynı mekânda karşılıklı etkileşim içinde bulundukları öğretime yüz yüze eğitim denir. Aynı zamanda uygulamalı derslerde öğretmenlerin ve öğrencilerin karşılıklı birebir etkileşim içerisinde olmalarıyla uygulamalı dersleri de desteklemektedir (Aydıncı ve Zorluoğlu, 2022).

1.7 Araştırmanın Soruları

Bu araştırmanın problem cümlesi; “Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki düşünceleri nelerdir?”, “Öğrencilerin uzaktan eğitim hakkında düşünce ve algıları nasıldır?”, sorularına yanıt aranmıştır.

Bu çalışmanın alt problemleri şunlardır:

- a. Öğretmenlerin branşlarına göre uzaktan eğitimine yönelik görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
- b. Merkezde bulunan okullarda öğretmenlik mesleğini yapanlar ile taşınmalı veya köy okullarında öğretmenlik yapanlar arasında uzaktan eğitime yönelik görüşlerinde herhangi anlamlı bir fark var mıdır?
- c. Özel ve devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin tutum ve davranış ölçeğinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
- d. Öğretmenlerin görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
- e. Merkezdeki okullarda öğrenim gören öğrenciler ile taşınmalı, köy okullarında öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik düşünce ve görüşlerinde anlamlı bir fark var mıdır?
- f. Özel ve devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin tutum ve davranış ölçeğinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
- g. Öğrencilerin; uzaktan eğitime karşı fikir ve düşüncelerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır

İKİNCİ BÖLÜM

II. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ALAN YAZIN

Tican, Toksoy ve Gökoğlu (2021) tarafından yapılan bir çalışmada matematik dersinin uzaktan eğitimi ile matematik öğretmenlerin görüşleri incelenmiştir. Çalışma 2020-2021 akademik yılında yapılmıştır. Çalışmada katılımcıların cinsiyet, meslekteki almış olduğu kıdem, eğitim durumu ve uzaktan eğitime yönelik hizmet içi eğitim gibi ölçütler kullanılmıştır. Bu araştırmaya gönüllü 10 matematik öğretmeni katılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacıların geliştirmiş oldukları 10 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Bu araştırmada öğretmenler, öğrencilerin bulunduğu yerde internet erişiminin yetersizliğinden ve öğrencilerin maddi imkanları doğrultusunda bilgisayar, tablet gibi araçlarının mevcut olmaması, öğrencinin derslere katılamadığı, aynı zamanda akran iletişiminin sağlanamadığını ve matematik dersi için uzaktan eğitimin faydalı olmadığı ileri sürülmüştür.

Karakuş, Ucuzsatar, Karacaoğlu, Esendemir ve Bayraktar (2020), “Türkçe öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri” isimli bir çalışmada, Türkçe öğretmen adaylarının uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini incelemiş ve araştırmalarını 92 Türkçe öğretmen adayı ile yürütmüşlerdir. Veri toplama aracı olarak, geliştirilen açık ve kapalı uçlu sorulardan ibaret 21 maddelik bir anket uygulanmıştır. Çalışmada; Türkçe öğretmen adaylarının uzaktan eğitime uyum sağlayamadıkları, beceri temelli bir dersin uygulanamayacağını ve yüz yüze eğitimin uygulanması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

Özdoğan ve Berkant (2020) ise, “Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitime ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi” isimli çalışmasında, uzaktan eğitimde sorunlar ve çözüm önerilerine yönelik yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanmışlardır. Araştırmacılar, bu çalışmalarında uzaktan eğitimin avantajı olarak dersin mekân ve zamandan bağımsız olarak istediği kadar izleme imkânı olduğunu belirtmişlerdir. Salgın döneminde okulların kapatılması ile bulaşma oranı en aza indirildiği düşünülmüştür. İşte bu dönemde eğitime ara vererek eğitimin aksamasına sebep olacaktı. Dolayısıyla uzaktan eğitim ile amacın bu aksamanın önüne geçmek olduğunu belirtmişlerdir. Aynı zamanda uzaktan eğitimde telefon, tablet, bilgisayar gibi araçların kullanım becerilerinin gelişmesi olarak da görülmüştür. Bunun yanında dezavantaj olarak ise öğrencilerde motivasyon düşüklüğü, ölçme ve değerlendirmenin istenilen seviyede olamaması, internet ve

teknolojik araçların yetersizliği, öğrenciler arasında eşit imkân sağlanamaması, öğrencilerin kendi aralarında ve öğretmen ile sosyalleşmenin yetersiz kaldığı, uzaktan eğitim sürecine hazırlıksız olmaları gibi durumları bir sorun olarak ortaya çıktığını ifade edilmiştir.

Dinçer (2006)'in yaptığı çalışmada, uzaktan eğitimde öğrenci ile öğretmenin iletişiminin yetersiz olması nedeniyle öğrencinin derse karşı sevgi ve ilgisinin yeterli düzeyde olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bunun yanında uzaktan eğitim için kullanılan bilgisayarın öğretmen yerine konulmaması gerektiğini ve sadece destekleyici olduğunu belirtmiştir.

Kürtüncü ve Kurt (2020) tarafından yapılan çalışmada, Covid-19 pandemi döneminde hemşirelik bölümünü okuyan öğrencilerin yaşadıkları sorunların belirlenmesine yönelik 21 tane açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Araştırmada öğrencilerin internet ve bilgisayar konusunda kısıtlı imkanlar sebebiyle dersleri düzenli takip edemediklerini, kırsal kesimlerde bulunan öğrencilerin internet sıkıntısı yaşadıklarını, okulların acil bir karar ile kapatılması sonucunda materyallerin farklı illerde kaldığını, uygulamalı derslerin uzaktan eğitim ile yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında öğrencilerin dönem kaybı, mezun olamama gibi kaygılarının da ortaya çıktığını ifade etmişlerdir.

Balaman ve Tiryaki (2021), “Corona Virüs (Covid-19) Nedeniyle Mecburi Yürütülen Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, çalışmalarında 12 öğretmenin uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim gibi olmadığını, ancak pandemi sürecinde en iyi yolun uzaktan eğitim olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmada uzaktan eğitim ile ortaya çıkan sonuçta öğrencilerde depresyonun oluşması, sosyalleşmenin olmaması ve buna bağlı olarak yalnızlık hissinin oluşması, aynı zaman da öğrencileri yüz yüze eğitimdeki gibi kontrol edilememesi ifade edilmiştir.

Kurnaz, Kaynar, Barışık ve Doğrukök (2020), “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, çalışmalarında 418 öğretmenin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerini incelemişlerdir. Çalışmada

araştırmacıların hazırlamış oldukları “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği” kullanılmıştır. Evinde uzaktan eğitim veren öğretmenlerin okulda uzaktan eğitim veren öğretmenlere göre uzaktan eğitime karşı daha olumlu olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin %57’sinin uzaktan eğitim öncesi hazırlanmaya zaman harcadıklarını, %37’si ise fazla zaman kaybı olmadığını belirtmişler. Uzaktan eğitimde meydana gelebilen internet bağlantısı sorunlarının öğrencilerin de motivasyonlarını etkilediğini ve bunun da öğrenciler arasında fırsat eşitsizliğine sebep olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca görüşleri alınan öğretmenlerin büyük bir kısmı, öğrencilerinin derslerde dikkatlerini toplamada sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir.

Özkul, Kırnık, Dönük, Altunhan ve Altunkaynak (2020), “Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Ölçek Çalışması” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, çalışmalarında 600 öğretmen ve okul idarecilerin görüşlerini incelemişler. Bu araştırmada, öğrencilerin ders dışında öğretmenlere sorularını sorma imkânlarının olmadığını, derslerde teknik sıkıntılar olduğunu, uzaktan eğitim ile öğrencilerin öğretmenlerine yüz yüze verilen eğitim gibi bir iletişim kuramadıklarını ve bireysel öğrenmeyi sağlarken uzun süreli bir öğrenme gerçekleşmediğini belirtmişlerdir.

Karaduman, Ertaş ve Baytar (2021) tarafından yapılan çalışmada, sınıf öğretmenlerinin matematik derslerinde uyguladıkları uzaktan eğitim ile kazandıkları tecrübeler incelenmiştir. Çalışmaya üç farklı ilde görev yapan toplam 38 öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak 10 adet açık uçlu sorulardan oluşan anket uygulanmıştır. Bu çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerin %50’sinin yüz yüze verilen matematik dersi kadar uzaktan eğitiminde verilen matematik dersinin etkili olmasa da katkı sağladığını, velilerle iletişimin olduğunu ve dersten uzak kalıp derse karşı soğumayı engellediğini belirtmişler. Diğer %50’si ise uzaktan eğitim ile velilerle iletişimin olmaması, öğrencilerden geri dönüş olmadığını, araç-gereç yetersizliği veya teknik hataların olduğu gerekçesi ile uzaktan eğitimin katkı sağlamadığını belirtmişlerdir. Ayrıca bu araştırmada uzaktan eğitimin her yaştan bireyin ortam ayırt edilmeksizin eğitim almasını sağladığı ileri sürülmüştür.

Kahraman (2020) tarafından yapılan çalışmada teorik olarak verilmeyen uygulamalı (atölye, laboratuvar ... vb.) derslerde uzaktan eğitim süreci incelenmiştir. Çalışma 2019-

2020 eğitim-öğretim yılında Yıldız Teknik Üniversitesi sanat bölümünde 1. sınıfta 70 öğrenci ile çalışmaya başlanmış fakat devamsızlık yüzünden sadece 50 öğrenci ankete katılmıştır. Veri toplama aracı olarak 20 maddelik anket uygulanmıştır. Bu araştırmada genellikle teorik derslerde kullanılan uzaktan eğitimin ilk kez laboratuvar, atölye gibi uygulamalı dersler için yapılabiliirliği incelenmiş ve çalışma sonucunda teorik derslere göre zorlanma olsa da sonucun başarılı olduğu görülmüştür.

Doğan ve Pamuk (2022), “Uzaktan Eğitim Sürecinde Ergenlerin Çevrimiçi Oyunlara Yönelik Deneyimleri: Fenomenolojik Bir Araştırma” isimli bir çalışma yürütmüşler. Bu çalışmada araştırmacılar, ergenliğe girmiş öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde oyunlara ayrılan vaktin arttığını bu yüzden de temel ihtiyaçlarını olumsuz etkilediği tespit etmişlerdir.

Kantos, Yurttaş, Taşdan ve Topcu’nun 2022 yılında yapmış oldukları araştırmada TÜİK’in verilerine göre uzaktan eğitim için kullanılan araç-gereçlerden bilgisayar veya internet olma durumu incelenmiştir. Bu veriler göz önüne alındığında tam anlamıyla eğitimi sağlamanın zor olacağı tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin günlerini ekran karşısında geçirdiklerini belirtmişlerdir. Fakat bu geçirilen sürede ders etkinliklerinde değil, oyun oynamada olduğu görülmüştür. Ayrıca kitap okumaya ayrılan sürenin çok az olduğu sonucu da ortaya çıkmıştır.

Paydar ve Doğan (2019), Devlet üniversitesinde sınıf öğretmenliği eğitimi alan ve otuz iki mevcudu olan üçüncü sınıf okuyan sınıf öğretmeni adaylarının açık ve uzaktan öğrenme ile ilgili görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmen adayları uzaktan öğrenmenin olumlu ve olumsuz yönlerini belirtmişler. Böylece gelecekte verilecek olan uzaktan öğrenme için gerekli önerilerini görüşlerinde ifade etmişler. Ayrıca araştırmaya katılan bireylerin çoğu açık ve uzaktan öğrenme görüşlerinin olumlu olduğunu belirtmiştir.

Demir ve Özdaş (2020), “Covid-19 Sürecindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, farklı okullarda görev yapan 44 öğretmenin görüşlerini incelemişlerdir. Araştırmada veri toplamada ise açık uçlu anket formu kullanılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda uzaktan

eğitim de yapılan faaliyetlerine göre memnun edici, elverişsiz ve sınırlı olmak üzere üç farklı şekilde uzaktan eğitimin değerlendirildiğini ifade etmişlerdir.

zgl, Ceran ve Yıldız (2020), “Uzaktan Eğitimle Yapılan Türkçe Dersinin ğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Yapılan bu araştırma, Antalya ilinde görev yapmakta olan 10 Türkçe ğretmeninin uzaktan eğitimle yapılan Türkçe dersi ile alakalı görüşleri incelenmiştir. Araştırmada ğretmenlerin karşılaştıkları problemleri en aza indirerek uzaktan eğitiminin avantajlarını belirtmiştirler. Bu yüzden uzaktan eğitimdeki başarının, uzaktan eğitimde verilen içeriklerin kalitesine bağlı olarak niteliğinde kalitesinin doğru orantılı bir şekilde olduğunu ve dolayısıyla gün geçtikçe daha fazla istenmesine bağlı olarak uzaktan eğitimin içeriğin zenginleştirilmesinin zorunlu hale getirildiğini ifade etmiştirler. Ayrıca lme- değerlendirmenin yetersizliğini belirttikleri ve bu yönde gelişmenin artması gerektiği yönünde görüşleri de ortaya çıkmıştır.

Metin, Gürbey ve evik (2021), “Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime Yönelik ğretmen Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu araştırma, 2020-2021 akademik yılında farklı branşlarda olan 390 öğretmenin görüşleri incelenmiştir. Araştırmada veri aracı olarak beşli likert tipinde 37 maddeden oluşan altı faktörlü ölçek kullanılmıştır. Araştırmada ğrencilerin derslere olan ilgisi, katılımı, iletişimi ve öğretmenlerin sınıf yönetiminde meydana gelen sıkıntılarını belirtmiştirler. Ayrıca ğretmenlerin boş zamanlarında çalışmalar yaparak daha çok iç yüküne girdiklerini ve uzaktan eğitim için gerekli olan teknolojik araç-gereçlerinin kullanımında hem ğretmen hem de ğrencilerinin sıkıntı yaşamaları, internet ile ilgili problemlerin olması gibi sonuçları da belirtilmiştir.

Altınsoy ve Erdoğan (2022), “Uzaktan Eğitim Sürecinde zel Hayatın ve Sınıfın Mahremiyetine İlişkin ğretmen Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu çalışmaya 2020-2021 eğitim-ğretim yılında Ankara ilindeki devlet okullarında görev yapan dokuz ortaokul ğretmeni katılmıştır. Araştırmada derse öğrencilerin dışında farklı bireylerin de izin almadan katılması derse müdahale etmeleri, öğretmenlerin müsait olmadığı zamanlarda rahatsız edilmeleri ve öğretmenin kişisel bilgilerinin farklı yerlerde paylaşılması gibi olumsuzlukların ortaya çıktığını belirtmişlerdir.

Çetin ve Akduman (2022), “Covid-19 Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Bu çalışma, devlet okullarında görev yapmakta olan farklı branşlardaki 28 ortaokul öğretmeni ile 15 orta son sınıfta okuyan öğrenci ile yapılmıştır. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin, uzaktan eğitim ile yapılan sınavlarda ölçme-değerlendirmenin yetersiz olduğunu, öğrencilerin ise motivasyon eksikliğinin olduğunu, sosyal ilişkilerin yetersizliğini ve sınav kaygısının daha çok yaşanmasıyla birlikte psikolojiyi de etkilediğini belirtmişlerdir.

Koyuncu (2022), “Uzaktan Eğitim Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüştür. Araştırma Denizli ilinde görev yapan 49 sınıf öğretmeni ile yapılmıştır. Araştırmada birinci sınıfı okutan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim ile ortaya çıkan durumları incelenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin okuma becerisini yazma becerisine göre daha çabuk öğrendiklerini, velilerin bu süreçte çok önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bunun yanında uzaktan eğitime göre yüz yüze eğitimde öğrenmenin daha kolay gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

Gerçek, Aytar ve Aytar (2023), “Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Bakış Açıları ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, Ankara ilinde öğrenim gören ve pandemi zamanı en az bir dönem uzaktan eğitim almış veya hibrit eğitimi almış gönüllü 692 üniversite öğrencisi ile yapmışlardır. Bu araştırmada uzaktan ve hibrit eğitimi gören öğrencilerin verilerini Google form ile toplanmıştır. Yapılan bu araştırma sonucunda teorik olan dersleri desteklemeye uygun olduğunu fakat uygulamalı dersler için yetersiz olduğunu ancak hibritleme ile avantajlı olacağı belirtilmiştir.

Duman (2023), “Covid-19 Salgını Sürecinde Fen Deneylerinin Uzaktan Yapılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüştür. Araştırmada Kahramanmaraş İline bağlı Afşin İlçesinde görev yapan 26 tane fen bilimleri öğretmenin görüşlerini incelemiştir. Bu araştırmada fen bilimleri dersinde deney yapılması ve ayrıca bir ders planının olması gerektiğini ifade etmişler. Bunun yanında öğrencilerinin hepsinin de

uzaktan eğitime ulaşabilmeli ve internet ile ilgili sıkıntıların giderilmesi gerektiğini görüşlerinde ortaya çıktığını belirtmiştir.

Daşdemir ve Cengiz (2022), “Ortaokul Öğretmenlerinin Türkiye’de Salgın Sürecinde Yapılan Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırma uzaktan eğitim yapmış ortaokul öğretmenler ile gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerin Millî Eğitim Bakanlığının düzenlediği uzaktan eğitim hakkında olumlu görüşlerinin olduğu, okul idarecilerinin iletişim konusunda öğretmen-öğrenci-veli arasında çabalar sarf ettikleri belirtilmiştir. Ayrıca araştırmada EBA üzerinden verilen canlı derslerin daha kaliteli yapılması gerektiği görüşleri ortaya çıkmıştır.

Çardak ve Güler (2022), “Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Öğretmen Yetiştirme Bağlamında Akademisyen Uygulama, Görüş ve Önerileri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, eğitim fakültesinde görev yapan farklı bilim dallarındaki 10 akademisyenin görüşleri incelenmiştir. Araştırmada, akademisyenlerin daha önceden uzaktan eğitim ile ders vermedikleri için yeterli tecrübelerinin olmadığı ve buna bağlı olarak gerekli donanımına sahip olmadıkları belirtilmiştir. Bu sebepten öğretmenlerin uzaktan eğitimdeki eksikliklerin giderilmesi ve müfredatın buna göre değişiklik yapılması vurgulanmıştır. Bu eksiklikte hizmet içi eğitimlerle tamamlanabileceğini ifade etmişlerdir. Ayrıca akademisyenlerin ve öğrencilerin internet ile ilgili sıkıntılar yaşadıkları, öğrencinin gerekli teknolojik araçların olmadığı ve etkileşiminin sınırlı olduğu da belirtilmiştir. Bu araştırmada derslere katılımın az olması, ölçme ve değerlendirmede yaşanan sıkıntılar ve motivasyon eksikliği olduğu görülmüş ve motivasyonun eksikliği başarıyı da doğrudan etkilediğini ifade etmişlerdir.

Şahin, Abbak, Aslaner ve Yerlikaya (2022), “Covid-19 Pandemisi Sürecinde Lisansüstü Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar farklı üniversitelerde eğitim alan 16 lisansüstü öğrencilerin görüşlerini incelemişlerdir. Araştırmada zaman kaybının yaşanmadığını, eğitimin bir parçasının uzaktan eğitim olması, dersleri tekrar izleme şansının olması ve buna bağlı olarak kalıcılığın arttığını, ekonomiğe uygun olması, bireysel öğrenmeyi sağlaması, bilgileri daha kolay erişilebildiğini ve teknolojiyi kullanma becerilerin eskiye göre daha iyi olduğunu bahsetmişlerdir. Ayrıca araştırmada derslere dikkatlerini vermede

sıkıntı yaşamaları, ödevlerin artması, öğrencilere verilmesi gereken bilgilendirmelerin eksik olması, etkileşimin yeterli düzeyde olmadığı da belirtilmiştir.

Bağcı, Taka, Gündüz ve Peker (2023), “Covid-19 Salgını Sürecindeki Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkında Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Deneyimleri ve Görüşleri” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, diş hekimliğinde okuyan farklı sınıflardaki 170 öğrencinin görüşleri incelenmiştir. Bu çalışmada, uzaktan eğitimin diş hekimliğinde okuyan öğrencilerinin eğitimini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. Teorik ve pratik eğitimlerin istenilen seviyede olmadığını, sorunları çözme, hasta, hastane de çalışanlar ve öğretmenlerle iletişim kuramama, kliniklerde uyulması gereken prosedürlerin ve klinik yeterliliğin istenilen düzeyde gerçekleşmediğini ifade etmişlerdir.

Avcı (2023), “Türkiye’de Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitimi Konu Alan Bilimsel Araştırmaların Değerlendirilmesi” isimli bir çalışma yürütmüştür. Araştırmacı 2020-2021 yılları arasında uzaktan eğitim ile ilgili yapılan 32 tez ve 75 makaleyi incelemiştir. Yaptığı bu çalışmada EBA platformunun kalitesinin artırılması, öğretmenlere uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitimlerin verilmesi gerektiğine, uzaktan eğitim sonucunda gerekli olan ölçme-değerlendirme için öğretmenlere uzaktan eğitimde uygulanacak ölçme-değerlendirme eğitimlerinin verilmesine, velilerin uzaktan eğitim ile ilgili bilgilendirme yapılması gerektiğinin ortaya çıktığını ifade etmiştir. Ayrıca doğal afetlerden dolayı uzaktan eğitiminin uygulanabileceğini ve bu sebepten dolayı uzaktan eğitiminin kalitesinin artırılması gerektiğini belirtmiştir.

Atlı ve diğerleri (2023) araştırma Kayseri İlinde bulunan Cingillioğlu Ortaokulda öğrenim gören 50 öğrenci ile aynı okulda görev yapan 50 öğretmene uygulanmıştır. Araştırmada EBA platformunda “Siri uygulaması” uzaktan eğitim için olumlu görmüşlerdir ve yenilikçi teknoloji ile gelecekte daha kaliteli eğitimlerin olacağını ifade etmişlerdir.

Onan, Kaya ve Özkoçak (2023), “Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Engelli Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar engelli öğrencilerin görüşlerini incelemiştir. Araştırmada engelli öğrencilerin uzaktan eğitim ile

öğrencilerin ihtiyaçlarının çoğunun karşılanmasına bağlı olarak akademik başarılarının artacağını ifade etmişlerdir.

Bayındır ve Kahraman (2023), “Eğitimde Zorunlu Dijitalleşme: Uzaktan/Online Eğitim Uygulamalarında Yaşanan Sorunlar ve Sosyolojik Yansımaları” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Niğde İlinde bulunan özel ve devlet okullarında öğrenim gören 25 öğrenci ile 14 öğretmenin görüşlerini incelenmiştir. Araştırmada pandemi döneminde öğrencilerin evde kalma süresinin artması sonucu psiko-sosyal yönünden zor bir süreç geçirdiklerini ve yeterli etkileşimin olmadığını, ailelerle geçirilen vaktin şeklide değişmesi, evde kalmaya bağlı olarak psikolojik ve fiziksel açıdan gündelik alışkanlıkların değişmesi, öğretmenlerin gece vakitlerine kadar uzayan ders işlemleri, toplantılar, soru çözümüne ilişkin mesai kavramının ortadan kalkmasına ve esnek zaman kavramı ortaya çıkmıştır. Ayrıca temel bilimler olan Matematik, Kimya, Biyoloji ve Fizik gibi derslerin uzaktan eğitim ile verilmemesi gerektiğini, uzaktan eğitim ile öğrenciler de fırsat eşitsizliğinin olduğu görüşleri ortaya çıkmıştır.

Özkara ve Tonguç (2023), “Çevrimiçi Ortamda Öğrencilerin Derse Katılımlarını ve Derste Geçirdikleri Süreyi Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. Araştırmacılar, 2019-2020 eğitim öğretim yılının sonbahar döneminde Tarım Makineleri, Hukuk ve Maliye gibi farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır. Yapılan bu araştırmada öğrencilerin eğitim döneminin başında katılımının fazla olduğunu daha sonraları ise okudukları bölüme göre bu katılımının değiştiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmada öğrencilerinin derste durma süresinin derse gecikmesi arasındaki ilişkisinin orta düzeyde olduğunu ve ters orantılı bir bağıntı olduğu yönünde tespit etmişlerdir.

Telli ve Altun (2023), “Türkiye’de Deprem Sonrası Çevrimiçi Öğrenmenin Vazgeçilmezliği” isimli bir çalışma yürütmüşlerdir. 2022-2023 eğitim öğretim yılının ilkbahar döneminde meydana gelen Kahramanmaraş depremi sonrası, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) uzaktan eğitime geçmiştir. Buna bağlı olarak bireylerin önceki yıllar da oluşan önyargılarını ve eksikliklerinin değerlendirilmesini araştırmacılar ifade etmişlerdir. Böylelikle uzaktan eğitimin sürdürülebilirliğini ve toplumun bu sayede eğitimden geri kalmadan daha fazla kişinin erişmesine olanak sağlayacağını tespit etmişlerdir.

Yukarıda özetlenen alanyazı çalışmalarına bakıldığında uzaktan eğitim ile ilgili farklı amaçlar doğrultusunda araştırmalar yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu çalışmada ise örgün eğitime geçildikten sonra yüz yüze ve uzaktan eğitiminin detaylı bir karşılaştırılması yapılmış ve ilgili alan için bu karşılaştırmanın çok önemlidir. Bu çalışmada ise öğretmenler ve öğrencilerden gelen geri bildirimlerin uzaktan eğitim hakkında daha detaylı ortaya konulması, herhangi bir sebepten dolayı yüz yüze eğitimin tekrar aksaması durumunda uzaktan eğitiminin daha etkili ve verimli nasıl kullanılabileceğine önemli çıktılar elde edilmiş ve literatüre katkı sağlayabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

III. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın bu kısmında araştırmanın yöntemi, deseni, evren ve örneklem, çalışma grubu, katılımcılar, veri toplama araçları, araştırma süreci ve verilerin analizine ait bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi/ Deseni

Bu araştırma, ortaokul öğrencileri ve öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini incelemeyi amaçlayan karma model bir araştırma olup nicel kısmı nedensel karşılaştırma araştırması, nitel kısmı ise öğrencilere bireysel görüşme ile yarı yapılandırılmış mülakat protokolü ile gerçekleştirilmiştir (Johnson & Christensen, 2019). Öğretmenlerin cinsiyeti, branşları ve kıdemleri gibi değişkenler araştırmanın bağımsız değişkeni olurken, öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri ise araştırmanın bağımlı değişkenini oluşturmuştur. Aynı zamanda ortaokul öğrencilerinin cinsiyeti, okul türü, bulunduğu sınıf değişkenleri araştırmanın bağımsız değişkeni olurken, öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri ise bağımlı değişkenini oluşturmuştur.

Çalışmada ortaokul öğrencilerinin ve öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanıldığından nitel ve nicel ölçeklerin bir arada bulunduğu karma yöntem kullanılmıştır. Çalışma, nicel verilerin elde edilmesinden sonra kullanılan nitel ölçeklerden gözlemlenen verilerle de desteklenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem/ Çalışma Grubu / Katılımcılar

Çalışmanın evreni Malatya ilinde ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler ve bu okullarda görev yapan öğretmenlerdir. Çalışmanın örneklemini ise 2022-2023 eğitim öğretim yılında Malatya ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı 10 Devlet ve bir Özel Ortaokulda öğrenim gören 385 öğrenci ile bu okullarda görev yapan 65 öğretmen oluşturmaktadır. Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri şu şekilde verilmiştir. Öğrencilerin 211’i kız, 174’ü erkektir. Bu öğrencilerin 203’ü 7. sınıfta okurken 183’ü 8. sınıfta okumaktadır. Öğrencilerin 350’si devlet okulunda, 35’i ise özel okulda öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 73’ü taşınmalı sistem ile okullarına ulaşımı sağlarken, 312’sinin kendi imkanları geldiği okullarda olduğu ve 314 öğrencinin il

merkezinde, 48'i ilçe merkezinde ve 23'ü ise köy okullarında öğrenim gördüğü verilmiştir.

Tablo 1

Öğrencilere Ait Demografik Değişkenler

Öğrenci	Değişkenler	N	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kız	211	54,80
	Erkek	174	45,19
Sınıf	7.sınıf	203	52,72
	8.sınıf	183	47,53
Okul Türü	Devlet okulu	350	90,90
	Özel okul	35	9,09
Taşınalı-taşınasız	Taşınalı	73	18,96
	Taşınasız	312	81,03
Konum	İl merkezi	314	81,55
	İlçe merkezi	48	12,46
	Köy	23	5,97
	Toplam	385	100

Tablo 2’de araştırmaya katılan öğretmenlere ait demografik özellikleri verilmiştir. Araştırmaya 32’i kadın, 33’ü erkek öğretmen çalışmaya katılmıştır. Bu öğretmenlerin 22’si taşınalı okulda, 43’ü taşınasız okulda görev yapmaktadır. Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri göz önüne alındığında ise 0-15 arası olan 42 öğretmen, 16 ve üzeri yıl olan 23 öğretmen bulunmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre öğretmen dağılımları ise 11’i fen bilimleri öğretmeni, 11’i matematik öğretmeni, 12’si Türkçe öğretmeni, 9’u İngilizce öğretmeni, 6’sı sosyal bilgiler öğretmeni ve 16’sı diğer branşlarda görev yapmaktadır.

Tablo 2*Öğretmenlere Ait Demografik Değişkenler*

Öğretmen	Değişkenler	N	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	32	49,23
	Erkek	33	50,76
Konum	Taşımali	22	33,84
	Taşımasız	43	66,15
Çalışma süresi	0-15	42	64,61
	16 ve üzeri yıl	23	35,38
	Fen Bilimleri	11	16,92
	Matematik	11	16,92
	Türkçe	12	18,46
Branşlar	İngilizce	9	13,84
	Sosyal Bilgiler	6	9,23
	Diğer	16	24,61
	Toplam	65	100

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğretmenlere “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği” (ÖUEİGB) ile öğrencilere “Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği” (OÖUEA) kullanılarak veriler elde edilmiştir. Ayrıca öğrencilerden “Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” kullanılarak nitel veriler elde edilmiştir.

3.3.1. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Bu çalışmada nitel veri toplamak amacıyla yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formunun amacı ortaokul öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini incelemektir. Bu kapsamda araştırmacı tarafından 9 sorudan oluşan bir form oluşturulmuştur. Görüşme formunun geliştirilmesi sürecinde, uzaktan eğitim ile ilgili alanyazın taranmış ve elde edilen, gözlem verilerinden yararlanılmıştır. Bu kapsamda oluşturulan soruların 1 öğretim alan uzmanı, 2 Türkçe öğretmenin görüşlerine sunulmuştur. Görüşler neticesinde görüşme soruları üzerinde gerekli düzenlemeler yapılmış ve görüşme formu hazır hâle getirilmiştir.

3.3.2. Öğretmene Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği (ÖUEİGB)

Farklı branş öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini belirlemek için Metin, Çevik ve Gürbey tarafından geliştirilen 37 madde ve altı faktörlü yapıda iki

bölümden oluşan ölçek kullanılmıştır. Ölçek 1 (kesinlikle katılmıyorum), 2 (katılmıyorum), 3 (kararsızım), 4 (katılıyorum) ve 5 (kesinlikle katılıyorum) arasında beşli Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Bu çalışma için elde edilen Cronbach Alfa katsayısı 0,65 olarak hesaplanmıştır.

3.3.3. Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)

Öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini belirlemek için Kaynar, Kurnaz, Doğrukök ve Barışık tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçeğin 37 madde ve beş alt boyuttan oluşan bir ölçek ve 1 (kesinlikle katılmıyorum), 2 (katılmıyorum), 3 (kararsızım), 4 (katılıyorum), 5 (kesinlikle katılıyorum) şeklinde oluşturulan beşli likert tipi bir ölçektir. Ölçekteki 37 maddeye ilişkin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayısı 0,81 olarak hesaplanmıştır. Analizde faktör yükleri en az 0,30 olarak belirlenmiştir. Tüm faktörlerin toplam varyansının %60,24'ünü açıkladığı görülmüştür. Ölçeğin güvenilirliğinin 0,91 korelasyon hesaplanmıştır.

3.4. Araştırma Süreci

Akademik takvimin 2022-2023 eğitim-öğretim yılının sonbahar döneminde araştırma gerçekleştirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmanın problem cümlesi; “Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki düşünceleri nelerdir?”, “Öğrencilerin uzaktan eğitim hakkında düşünce ve algıları nasıldır?”, “Taşımali öğrenciler ile merkezdeki öğrencilerin görüşleri farklı mıdır?” ve “Köyde çalışan öğretmenler ile merkezde çalışan öğretmenlerin görüşleri farklı mıdır?” sorularına yanıt aranmıştır.

Bu çalışmada, veri toplayabilmek için Malatya’da seçilen merkez ve köy okullarında 2022-2023 sonbahar döneminde öğretmenler ve öğrenciler ile yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik hangi seviyede olduklarını belirlemek amacıyla düzenlenen ölçekler kullanılmıştır.

Araştırmada ihtiyaç duyulan veriler, Öğretmene Uygulanan Görüş Ölçeği, Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği ve Yarı yapılandırılmış Görüşme Form aracılığıyla elde edilen veriler, aritmetik ortalama, yüzde, frekans ve standart sapma gibi

betimsel istatistiklerle incelenmiş, ayrıca tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t-testi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda elde edilen bulgular, SPSS paket programı ile değerlendirilmiştir. Bu araştırmada ana problem ve alt problemler arasındaki anlamlı farklılıklar incelenmiştir. Değişkenler arasındaki ortalama puan farklılıklarını araştırmak için t-testi ve ANOVA analizleri kullanılmıştır. Bununla birlikte elde edilen bulguların istatistiksel analizlerinde etki büyüklüklerinde hesaplanmıştır (Cohen, J., 1988).

Bu çalışma, karma modeline dayanan bir araştırmadır ve ortaokul öğrencileri ile öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Karma modeli, nicel ve nitel araştırmaların bir arada ve birbirini tamamlayacak şekilde kullanılır. Bu çalışmada tarama modelinden biri olan anket tekniği uygulanmıştır. Öğretmenlerin cinsiyeti, branşları, kıdemleri değişkenleri araştırmanın bağımsız değişkeni olurken öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri bağımlı değişkenini oluşturmuştur. Aynı zamanda ortaokul öğrencilerinin cinsiyeti, okul türü, bulunduğu sınıf değişkenleri araştırmanın bağımsız değişkeni olurken öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri bağımlı değişkenini oluşturmuştur. Ortaokul öğrencileri ve öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerini değerlendirmek amacıyla, karma bir yöntem kullanılmıştır. Bu kapsamda, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sayesinde nitel ve nicel veriler bir arada değerlendirilmiştir. Çalışmanın başlangıcında nicel veriler elde edilmiş, ardından nitel verilerle desteklenerek daha kapsamlı bir analiz gerçekleştirilmiştir.

3.6. Sınırlılıklar

Araştırma;

- 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılı sonbahar döneminde, Malatya ilinde belirlenen okullarda eğitim gören öğrenciler,

- 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında sonbahar döneminde Malatya ilinde seçilen okullarda görev yapan Öğretmenler,

- Öğretmenlerin cevapladıkları, “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması”, formunda yer alan sorularla,

- Öğrencilerin cevapladıkları, “Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri”, formunda yer alan sorularla
- Öğrencilerin cevapladıkları, yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorularla
- Araştırma, değişkenleri ölçmek için geliştirilen ölçeklerle toplanan bilgilerle sınırlıdır.

Veri Toplama ve Verilerin Analizi

Bu çalışmada, veri toplayabilmek için Malatya’da seçilen köy, merkezi okullarda 2022-2023 sonbahar döneminde öğretmenler ve öğrenciler ile yapılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik ne düzeyde olduklarını belirlemek amacıyla düzenlenen ölçekler uygulanmıştır.

Araştırmada ihtiyaç duyulan veriler, Öğretmene Uygulanan Görüş Ölçeği ve Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği ve Yarı yapılandırılmış Görüşme Form aracılığıyla toplandı. Analiz sürecinde, elde edilen veriler aritmetik ortalama, yüzde, frekans ve standart sapma gibi betimsel istatistiklerle incelendi. Ayrıca, tek yönlü varyans analizi ve bağımsız örneklem t-testi gibi istatistiksel yöntemler kullanılarak detaylı bir analiz gerçekleştirildi. Çalışma bitiminde edinilen bulgular SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bu çalışmada yer alan ana problem ve alt problemler arasında anlamlı farklılıklar incelenmiştir. Problemler arasındaki ilişkiyi ise t-testi ve ANOVA analizleri kullanılarak belirlenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

IV. BULGULAR

Bu bölümde ise yapılan bu araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan bulgular sunulmuştur. Bura da öğretmenlere ve öğrencilere uygulanan uzaktan eğitimle ilgili görüşlerini öğrenebilmek için öğretmenlere ve öğrencilere anketler uygulanmıştır ve aldıkları puanların analizi sonucunda elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir. Ayrıca öğrencilerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerin içerik analizi bu bölümün devamında sunulmuştur.

OÖUEA anketine bağlı olarak ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin cinsiyetlerine göre bağımsız örneklem t-testi analizi sonucu Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre bağımsız örneklem t-testi analizi bulguları

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p	Eta Kare
OÖUEA	Kız	211	2,79	0,45	-0,326	0,74	0,0002
	Erkek	174	2,80	0,50			

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 3'te ortaokul öğrencileri uzaktan eğitim algıları ölçeği ile öğrencilerin cinsiyetine bağlı t-testine göre erkek ve kız öğrencilerin ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($t=-,326$; $p=,74$). Buna göre kız ve erkek öğrencilerin bu anket bağlamında görüşlerinin farklılaşmadığı görülmektedir. Etki büyüklüğü (Eta Kare) değerine bakıldığında 0,0002 olduğu ve bu değer neredeyse sıfır olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan 211 kız öğrenci ve 174 erkek öğrencinin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin cinsiyet değişkenine bağlı olarak farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinden ulaşılan bulgulara göre ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin sınıf değişkenine göre bağımsız örneklem t-testi analizi sonucu Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4

Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Sınıf Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları

	Sınıf	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p	Eta Kare
OÖUEA	7. sınıf	203	2,77	0,49	-1,167	0,24	0,0035
	8. sınıf	183	2,82	0,46			

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 4’te araştırmaya katılan öğrencilerin sınıflarına göre uygulanan ölçekten aldıkları puanlar bağımsız örneklem t-testi ile analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($t=1,167$; $p=,24$). Buna göre 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin farklılaşmadığı görülmektedir. Etki büyüklüğü (Eta Kare) değerine bakıldığında 0,0035 olduğu ve bu değer neredeyse sıfır olduğu görülmektedir. Bu nedenle pratikte de sınıf düzeyinin öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinden ulaşılan bulgulara göre ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin okul türü değişkenine göre bağımsız örneklem t-testi sonucu Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5

Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Okul Türü Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları

	Okul Türü	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p	Eta Kare
OÖUEA	Devlet	350	2,78	0,48	-1,891	0,059	0,0092
	Özel	35	2,94	0,36			

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 5’te öğrencilerin okul türüne aldıkları puanlar bağımsız örneklem t-testi ile analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($t=-1,891$; $p=,059$). Buna göre devlet okulu ile özel okulda öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin farklılaşmadığı görülmektedir. Etki büyüklüğü (Eta Kare) değerine bakıldığında 0,0092 olduğu ve bu değer neredeyse sıfır olduğu görülmektedir. Bu nedenle pratikte de okul türünün öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinden ulaşılan bulgulara göre ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin taşınalı-taşımasız eğitim değişkenine göre bağımsız örneklem t-testi sonucu Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6

Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Taşınalı-Taşımasız Eğitim Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları

	Taşınalı	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p	Eta Kare
OÖUEA	Evet	73	2,85	0,39	1,083	0,280	0,003
	Hayır	312	2,78	0,49			

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 6’da öğrencilerin taşıma türüne göre aldıkları puanlar bağımsız örneklem t-testi ile analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($t=1,083$; $p=,280$). Buna göre taşınalı ve taşımasız okullarda öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin farklılaşmadığı görülmektedir. Etki büyüklüğü (Eta Kare) değerine bakıldığında 0,003 olduğu ve bu değer neredeyse sıfır olduğu görülmektedir. Bu nedenle pratikte de taşınalı okullarda ve taşımasız okullarda öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinden elde edilen ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin okulun konumuna bağlı betimsel istatistik sonucu Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7

Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğrencilerin Okuduğu Okulun Konumuna Bağlı Betimsel İstatistiği

Konum	N	Ortalama	Standart sapma
İl merkezi	314	2,78	0,49
İlçe merkezi	48	2,82	0,37
Köy	23	2,92	0,45
Toplam	385	2,79	0,48

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinden elde edilen sonuçlara göre ortaokul öğrencilerinin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin okulun konumuna bağlı ANOVA analizi sonucu Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8

Ortaokul öğrencileri uzaktan eğitim hakkındaki öğrencilerin okuduğu okulun konumuna bağlı Anova sonuçları

	Karelerin toplamı	Serbestlik derecesi	Karelerin ortalaması	F	p	Eta Kare
Gruplar arası	0,466	2	0,233	1,005	0,367	0,005
Grup içi	88,660	382	0,232			
Toplam	89,127	384				

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 8’de öğrencilerin öğrenim gördüğü okulun konumuna göre OÖUEA ölçeğinden aldıkları puanlar tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile analiz edildiğinde, istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($F(2-382) = 1,005$; $p = 0,367$). Etki büyüklüğü (Eta Kare) hesaplandığında 0,005 olarak bulunmaktadır. Bu değer gruplar arasındaki farkın pratikte çok küçük olduğunu göstermektedir. Bu nedenle pratikte de öğrencilerin yerleşim yerlerine göre uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılaşmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği (ÖUEİGB) ölçeğinden elde edilen veriler ışığında öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin cinsiyetlerine göre bağımsız örneklem t-testi analizi sonucu Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T-Testi Analizi Bulguları

	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart sapma	t	p	Eta Kare
ÖUEİGB	Kadın	32	3,53	0,28	2,508	0,015	0,09
	Erkek	33	3,37	0,24			

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 9’da öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirleme ile ilgili öğretmenlerin cinsiyeti değişkenine göre bağımsız örneklem t-testi analizinde kadın ve erkek öğretmenlerin ortalama puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=2,508$; $p=,015$). Buna göre kadın ve erkek öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılık bulunmaktadır. Etki büyüklüğü (Eta Kare) değerine bakıldığında orta-büyük (0,09) arasında bir etkileşimin olduğu görülmüştür. Bu durumda öğretmenlerin cinsiyetleri bakımından görüşleri arasında pratikte anlamlı bir farklılığın olduğu söylenebilir. Bu farklılığın kadın öğretmenler lehine olduğu ve kadın öğretmenlerin erkeklere göre uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin istatistiksel olarak ve pratikte anlamlı bir şekilde daha olumlu olduğu görülmüştür.

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinde öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin bulunduğu konuma göre bağımsız örneklem t-testi analizi sonucu Tablo 10’da gösterilmiştir

Tablo 10

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğretmenlerin Bulunduğu Konuma Bağlı t-Testi

	Konum	N	Ortalama	Standart sapma	t	p	Eta Kare
ÖUEİGB	Taşınalı	22	3,42	0,23	-0,629	0,532	0,006
	Taşınalı	43	3,47	0,28			
	olmayan						

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo10’da öğretmenlerin bulunduğu konuma göre ÖUEİGB ölçeğinden aldıkları puanlar bağımsız örneklem t-testi ile analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($t=-,629$; $p=,532$). Buna göre taşınmalı ve taşınmalı olmayan okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinin farklılaşmadığı görülmektedir. Etki büyüklüğü (Eta Kare) değerine bakıldığında 0,006 olduğu ve bu değer neredeyse sıfır olduğu görülmektedir. Bu nedenle pratikte de taşınmalı ve taşınmalı olmayan okullardaki öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılık göstermediğini söyleyebiliriz.

“Ortaokul Öğrencileri Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği (OÖUEA)” ölçeğinden elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin çalışma süresine göre betimsel istatistik sonucu Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğretmenlerin Çalışması Süresinin Betimsel İstatistiği

Çalışma Süresi	N	Ortalama	Standart sapma
0-15	42	3,49	0,23
16 ve üzeri yıl	23	3,39	0,32
Toplam	65	3,44	0,27

ÖUEİGB ölçeğine bağlı olarak öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin çalışma süresine bağlı t-testi analizi sonucu Tablo 12’de gösterilmiştir

Tablo 12

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Öğretmenlerin Çalışması Süresine Bağlı t-testi Sonuçları

	Çalışma Süresi	N	Ortalama	Standart sapma	t	p	Eta Kare
ÖUEİGB	0-15 yıl	42	3,49	0,23	1,378	0,173	0,029
	16 ve üzeri	23	3,39	0,32			

Anlamlılık düzeyi=0,05

Tablo 12’de öğretmenlerin çalışması süresine göre ÖUEİGB ölçeğinden aldıkları puanlar bağımsız örneklem t-testi ile analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($t = 1,378$; $p = ,173$). Çalışmanın etki büyüklüğüne bakıldığında çalışma süreleri bakımından 0-15 yıl çalışma süresi olan öğretmenler lehine küçük-orta büyüklükte bir farkın olduğu görülmektedir (Eta Kare = 0,029). Çalışma süresi az olan öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri çalışma süresi daha fazla olana göre bir miktar daha olumlu bulunmuştur.

ÖUEİGB ölçeğinden elde edilen sonuca göre öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin branşlarına göre betimsel istatistik sonucu Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13

Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkındaki öğretmenlerin branşlarına bağlı betimsel istatistik sonuçları

	N	Ortalama	Standart sapma
Fen Bilimleri	11	3,42	0,23
Matematik	11	3,53	0,15
Türkçe	12	3,36	0,28
İngilizce	9	3,61	0,25
Sosyal Bilgiler	6	3,44	0,18
Diğer	16	3,40	0,35
Toplam	65	3,45	0,27

ÖUEİGB ölçeğine bağlı olarak araştırmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin öğretmenlerin branşına bağlı ANOVA analizi sonucu Tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14

Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini belirleme ile ilgili öğretmenlerin branşlarına bağlı ANOVA sonuçları

	Karelerin toplamı	Serbestlik derecesi	Karelerin ortalaması	F	p	Eta Kare
Gruplar arası	0,468	5	0,094	1,291	0,280	0,098
Grup içi	4,282	0,59	0,073			
Toplam	4,750	64				

Tablo 14’te Öğretmenlerin branşlarına göre ÖUEİGB ölçeğinden aldıkları puanlar tek yönlü varyans analizi ANOVA ile analiz edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık görülmemiştir ($F(5-59)=1,291$; $p=,280$). Etki büyüklüğü (Eta Kare) hesaplandığında 0,098 olarak bulunmaktadır. Bu değer gruplar arasındaki farkın pratikte orta büyük olduğunu göstermektedir. Bu nedenle pratikte de öğretmenlerin farklı branşlarına göre uzaktan eğitimle ilgili görüşlerinde farklılaşmadığını söyleyebiliriz. Bu araştırmada, öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki görüşleri belirlenmiş; ayrıca, öğrenciler arasından seçkisiz seçilen bir grupla yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya 32 öğrenci katılmış olup, görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Analiz sürecinde temalar ve kodlar belirlenerek, elde edilen verilerin anlamlı bir şekilde yorumlanması amaçlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmede uzaktan eğitim sürecinde “evdeki fiziki ortamlarının eğitime nasıl etkilediği” hakkındaki öğrencilerin görüşleri Tablo 15’te gösterilmiştir.

Tablo 15

Uzaktan Eğitim Sürecinde Evdeki Fiziki Ortamlarının Eğitimini Nasıl Etkiledi Hakkındaki Öğrencilerin Görüşleri

Tema	Kodlar	f	%
Eğitimimi olumsuz etkiledi	Derse giremediğim zamanlar (ö1), internetin olmaması veya çekmemesi (ö1,16,20), kardeşin olması (ö1,22), oda olmaması veya soğuk olması (ö1,16), dersin erken saatte olması (ö1), teknolojik aletlerin olmaması (ö15), kalabalık (ö16), birilerin konuşması, çağırması (ö16,17,27), bilgisayar karşısında sıkılmak (ö28)	8	42,10
Eğitimimi etkilemedi	Sınıftaymış gibi (ö2,4,11,14)	4	21,05
Eğitimimi olumlu etkiledi	Güzel etkiledi(ö13,23,24,26,29), rahattım(ö24,29,30,31)	7	36,84

Örneğin, veri toplama aracını 16. sırada dolduran Ö16 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimdeki ev ortamını belirtmiştir.

“Aslında birazcık kötü etkiledi. Çünkü ben internet başka bir odadaydı diğer odalarda çekmiyordu benim çalışacağım odadan ve bunun sonucunda başka bir yerde derse katılmaya çalışıyordum. İşte kameramı bazen açıyordum bazen açamıyordum ses mikrofonumu kapatıyordum. Çünkü arkadaki sesler duyulmasın diye mesela kameramı kapatma sebebim mesela arkadan birilerin geçmesi işte sesimi de kapatma sebebim birilerin bağırması konuşmasıydı o yüzden pek yararlı olmadı.” (Ö16)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “kötü etkiledi” demesi; “internet başka bir odadaydı diğer odalarda çekmiyordu”, “ses mikrofonumu kapatıyordum çünkü arkadaki sesler duyulmasın”, “kameramı kapatma sebebim mesela arkadan birilerin geçmesi” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitiminde ev ortamı olumsuz etkilediğini belirtebiliriz.

Örneğin, veri toplama aracını 30. sırada dolduran Ö30 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimdeki ev ortamını belirtmiştir.

“Fiziki ortamlar daha çok rahat ortamlar olduğu için biraz daha motivasyonu artırıyor, yorgun olduğum zaman dinlenme olasılığım daha fazla oluyordu. Olumlu yönde etkiledi.” (Ö30)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “olumlu etkiledi” demesi; “fiziki ortamlar daha çok rahat olduğu için biraz daha motivasyonu artırıyor”, “yorgun olduğum zaman dinlenme olasılığım daha fazla oluyordu” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitiminde okul ortamına göre ev ortamı olumlu etkilediğini belirtebiliriz.

Bu araştırma sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda, 19 katılımcı öğrencinin görüşleri analiz edilerek Tablo 15'te gösterilen tema ve kodlar oluşturulmuştur. Bu yanıtlar arasında, 8 öğrenci (%42,10) belirlenen temalar kapsamında ortak görüş olarak uzaktan eğitimin çeşitli nedenlerle eğitimlerini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Bu nedenler arasında internet erişim problemleri, uygun çalışma ortamının bulunmaması, erken saatlerde ders olması gibi çevresel ve teknolojik faktörler öne çıkmaktadır. Bu, uzaktan eğitimin altyapı eksiklikleri ve bireysel koşullar nedeniyle erişim eşitsizliği

yaratabileceğini göstermektedir. Dört kişi (%21,05), uzaktan eğitimin, sınıf ortamındaki eğitimle aynı derecede etkili olduğunu belirtmiştir. (Nötr Etki). Bu durum, bazı öğrencilerin çevrimiçi eğitim ortamına adapte olabildiğini veya bu ortamda özel bir zorluk yaşamadığını ifade etmektedir. Yedi kişi (%36,84), uzaktan eğitimin olumlu etkilerinden bahsetmiştir. Bu etkiler arasında rahat bir öğrenme ortamı ve bireysel kontrol gibi avantajlar vurgulanmıştır. Bu, uzaktan eğitimin bazı öğrenciler için geleneksel sınıf ortamına göre daha verimli olabileceğini düşündürmektedir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede “Uzaktan eğitim sürecinde evinde bulunan teknolojik ortamlarının eğitimine etkileri” hakkında öğrencilerin görüşleri Tablo 16’ta gösterilmiştir.

Tablo 16

Uzaktan eğitim sürecinde evinde bulunan teknolojik ortamlarının eğitimine etkileri hakkında öğrencilerin görüşleri

Tema	Kodlar	f	%
Eğitimde teknoloji yararlı olmadı	İnternetin çekmemesi veya olmaması (ö1,16,22), yeterli cihazın olmaması (ö5,6,7,8,15), zordu (ö10), yüz yüze kadar etkili olmaması (ö19,21), sağlığını bozuyor (ö21,32), sıkılmak (ö28), arkada oyun oynamak veya başka bir şeylerle uğraşmak (ö30)	14	45,16
Eğitimde etkisi olmadı	Teknolojinin eğitime etkisi olmadı (ö24,25),	2	6,45
Eğitimde teknoloji yararlı oldu	Rahattı (ö2,17,23), teknolojinin iyi olması (ö3,11,13), yardımcı olması (ö4,12,17,18,27,29), verimli çalışması (ö9), bilgilere çabuk ulaşabiliyordum (ö20,28,31)	16	51,61

Örneğin, veri toplama aracını 18. sırada dolduran Ö18 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimde evinde bulunan teknolojik ortamların etkisini belirtmiştir.

“Teknolojik aletler tabi hayatımıza her zaman kolaylaştırıyor bunu eğitimimizde de etkisi büyüktü bizim yanımızda oldu şey okula gelip göremediğimiz eğitimimi bize teknolojik aletler sayesinde verdiler o yüzden etkisi büyük.” (Ö18)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “teknolojik aletler hayatımıza her zaman kolaylaştırıyor” demesi; “etkisi büyüktü bizim yanımızda oldu”, “okula gelip göremediğimiz eğitimimi bize teknolojik aletler sayesinde verdi” şeklinde belirttiği

gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik ortamların etkisinin olumlu yönde olduğunu belirtmiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 28. sırada dolduran Ö28 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimde evinde bulunan teknolojik ortamların etkisini belirtmiştir.

“Yani evde bilgisayar olması ve bununla derse katılmam açıkçası hem olumlu hem olumsuz etkiliyor. Olumlu olarak mesela internetteki her türlü bilgiden faydalanabiliyorum en azından öğretmen araştırma ödevi verdiyse o ödevle alakalı olan soruları internetten bulup cevaplayabiliyordum bu bana kolaylık sağlıyordu yani buda olumlu yani bence olumsuz olarak mesela böyle oturarak sürekli bir süre sonra insanın canını sıkıyor yani en azından böyle mola veriyorsun ama sürekli bir ekranın karşısındasın o radyasyona maruz kalıyorsun o kötü etkiliyor bir de mesela duruşunu da etkiliyor yani sen normalde mesela dik durup oturup ders dinlerken orda nasıl olsa zaten kimse görmüyor dermişçesine oturuyorsun öyle olunca da seni etkiliyor.”(Ö28)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “hem olumlu hem olumsuz etkiliyor” demesi; “olumlu olarak mesela internetteki her türlü bilgiden faydalanabiliyorum en azından öğretmen araştırma ödevi verdiyse o ödevle alakalı olan soruları internetten bulup cevaplayabiliyordum bu bana kolaylık sağlıyordu”, “olumsuz olarak mesela böyle oturarak sürekli bir süre sonra insanın canını sıkıyor”, “sürekli bir ekran karşısında o radyasyona maruz kalıyorsun”, “duruşunu da etkiliyor yani sen normalde mesela dik durup oturup ders dinlerken orda nasıl olsa zaten kimse görmüyor dermişçesine oturuyorsun” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik ortamların etkisinin hem olumlu hem olumsuz yönlerinin olduğunu belirtmiştir.

Araştırmaya katılan 31 öğrencinin bu araştırma sorusuna verdiği yanıtlar analiz edilerek üç ana tema oluşturulmuştur. Elde edilen kodlar doğrultusunda yapılan değerlendirmeler sonucunda, 14 öğrenci (%45,16) eğitimde teknolojinin faydalı olmadığını ifade etmiştir ve en sık vurgulanan sorunların ise internet bağlantısı eksikliği ve yeterli cihaz bulunmaması gibi altyapı problemlerinin olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca, yüz yüze eğitimin daha etkili olduğuna dair algı, sağlık sorunları ve motivasyon

eksikliği gibi faktörler dikkat çekiyor. 2 öğrenci (%6,45) teknolojinin eğitimde etkili olmadığını dile getirmiştir. Bu durum, teknolojinin kullanımının yeterince optimize edilememesi veya pedagojik anlamda doğru yöntemlerle entegre edilememesi ile ilişkilendirilebilir. 16 öğrenci (%51,16) ise teknolojinin eğitimlerinde etkili olduğu şeklinde olumlu görüşlerini belirtirken, teknolojinin rahatlık ve hız sağladığı, bilgilere daha çabuk ulaşılabilirdiği ve verimliliği artırdığını da vurgulamaktadırlar. Bu sonuçlar, teknolojinin uygun altyapı ve yöntemlerle kullanıldığında eğitimde önemli bir destek mekanizması olabileceğini göstermektedir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede uzaktan eğitim sürecinde “Bulunduğu sosyal ve psikolojik ortamlarının eğitimlerini nasıl etkilediği” hakkında öğrencilerin görüşleri analiz edilerek Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17

Uzaktan eğitim sürecinde sosyal ve psikolojik ortamlarının eğitimindeki etkileri hakkında öğrencilerin görüşleri

Tema	Kodlar	f	%
Olumsuz Etkiledi	Utaniyordum (ö1), odaklanamıyordum (ö3,9,30), yeterince öğrenemiyordum (ö8), sıkılıyordum (ö9,17), anlamadım (ö17), iletişim (ö20,25,30,31,32), yalnızlık hissettim (ö30,32)	10	33,33
Etkilemedi	Etkilemedi (ö2,4,5,6,11,13,14,15,16,18,19,22,23,24,25,26,27,28)	18	60,00
Olumlu Etkiledi	İyi etkiledi (ö21), rahat bir ortamdı (ö29)	2	6,66

Örneğin, veri toplama aracını 1. sırada dolduran Ö1 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitim sürecinde bulunduğu sosyal ve psikolojik ortamların eğitimini nasıl etkilediğini belirtmiştir.

“Kamerayı utanarak açamıyordum. Hoca soruyu gösterdiğinde de açamıyordum. Ara sıra yüzümü böyle yüzümü göstermeden açabiliyordum. Utanmaktan herhalde yani okulda daha rahat ediyordum. Sosyal olarak duvarlar ince galiba o yüzden odadaki sesler çok yüksek geliyordu giremiyordum bazen.” (Ö1)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “utanmaktan” demesi; “kamerayı utanarak açamıyordum”, “ara sıra yüzümü böyle göstermeden açabiliyordum”, “okulda daha rahat

ediyordum” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim sürecinde bulunduğu sosyal ve psikolojik ortamlarının etkilerini belirtmiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 32. sırada dolduran Ö32 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitim sürecinde bulunduğu sosyal ve psikolojik ortamların eğitimini nasıl etkilediğini belirtmiştir.

“Sosyal ve psikolojik olarak biraz olumsuz etkiledi çünkü çok yani hiç kimseyle görüşemiyordum evde tek olunca da birazcık yani yalnızlık hissediyordum.” (Ö32)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “sosyal ve psikolojik olarak biraz olumsuz etkiledi” demesi; “hiç kimseyle görüşemiyordum”, “evde tek olunca da birazcık yani yalnızlık hissediyordum” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim sürecinde bulunduğu sosyal ve psikolojik ortamlarının etkilerini belirtmiştir.

Araştırmaya katılan 30 öğrencinin bu araştırma sorusuna verdiği yanıtlar analiz edilerek üç ana tema belirlenmiştir. Elde edilen kodlar doğrultusunda yapılan analizler sonucunda, 10 öğrenci (%33,33) uzaktan eğitimin sosyal ve psikolojik ortamlarının eğitimlerini olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Ana sorunlar arasında utanma, odaklanamama, yalnızlık, iletişim problemleri, sıkılma ve öğrenme yetersizliği bulunuyor. Bu, teknolojinin etkili kullanımı için psikolojik ve sosyal faktörlerin kritik rol oynadığını göstermektedir. 18 öğrenci (%60,00) ise uzaktan eğitim sürecinde sosyal ve psikolojik ortamlarının eğitimlerini etkilediğini belirtmiştir (Nötr Etki). Teknolojinin eğitim sürecine olumlu veya olumsuz bir etkisinin olmadığını belirtenler oldukça yüksek bir yüzdeyle temsil ediliyor. Buda, teknoloji kullanımının genellikle bir etki yarattığını, ancak etkisiz olarak algılanma oranının düşük olduğunu gösterir. Sadece 2 katılımcı (%6,66) teknolojinin eğitim üzerindeki etkisini olumlu olarak değerlendiriyor. Bu grup, teknolojinin rahat bir ortam sağlama ve öğrenim sürecine iyi bir katkı sağladığını ifade etmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede uzaktan eğitimde “Kullanılan teknolojik araçların başında ders dinlerken ne hissettikleri” hakkında öğrencilerin görüşleri Tablo 18’te gösterilmiştir.

Tablo 18

Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan teknolojik araçların başında ders dinlerken ne hissettikleri hakkında öğrencilerin görüşleri

Tema	Kodlar	f	%
Öğrenme	Kalıcı değildi (ö1,6,7,8,9,10,15,16,17,18,19,20,22,25,26),	15	46,88
	yüz yüze kadar etkili olmuyor (ö3,12,21,23,27),	5	15,63
	kalıcı oluyor (ö2,4,5,11,13,14,24,28,29,30,31,32)	12	37,50
Motive	Motive oluyordum (ö2,11,12,13,23,24,27,28,29,30,31),	11	34,38
	Motive olmuyordum	20	62,50
	(ö1,4,5,6,7,8,9,10,14,15,16,17,18,19,20,21,22,25,26,32),	1	3,13
Sıkıcı	yüz yüze kadar motive edici değil (ö3)		
	Sıkıcı geliyordu	21	65,63
	(ö1,4,5,6,7,8,9,10,14,16,17,18,19,20,21,22,23,24,26,27,28),	10	31,26
	sıkıcı gelmiyordu (ö2,3,11,12,13,15,25,29,30,31),	1	3,13
	bazen sıkıcı (ö32)		

Örneğin, veri toplama aracını 4. sırada dolduran Ö4 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik araçlar ile ders dinlerken yaşadıkları duyguları belirtmiştir.

“Genellikle okulda anladığım kadar evde anlamıyordum nedeni de açıklayayım yani yüz yüze eğitimde jest, mimik, el-kol hareketleri ile yapılan hareketler benim için daha iyi oluyordu o yüzden evde görüntülü nadiren açıyordum kameramı o yüzden okulda daha iyi oluyordu evde teknolojik aletlerin karşısında kendimi okuldaki kadar rahat hissetmiyordum.

a) Kalıcı öğrenme yapıyordu çünkü öğretmenlerimiz her konu bittiğinde bize şu soruyu soruyorlardı ve de bu çok iyi bir soru anlamadığınız bir yer varsa anlatabilirim o yüzden bizim için büyük bir etkisi oluyordu anlamadığımızda tekrar anlatıyorlardı.

b) Genellikle yarı yarıya aslında tam alışamıyordum ne kadar girsem de alışamadım çoğunlukla yani okuldaki arkadaş ortamı ile evdeki tek girmek biraz değişik oluyordu o yüzden.

c) Geliyordu, evdeki yalnızlık.” (Ö4)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “kalıcı öğrenme yapıyordu” demesi; “öğretmenlerimiz her konu bittiğinde bize şu soruyu soruyorlardı ve bu çok iyi bir soru

anlamadığınız bir yer varsa anlatabilirim o yüzden bizim için büyük bir etkisi oluyordu anlamadığımızda tekrar anlatıyorlardı” şeklinde ifade ettiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimin kalıcı öğrenme olduğunu belirtmiş. “Tam alışamıyordum” demesi; “ne kadar girsem de alışamadım çoğunlukla”, “arkadaş ortamı ile evdeki tek girmek biraz değişik oluyor” şeklinde ifade ettiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimin de motive olamadığını belirtmiştir. “Geliyordu” demesi; “evdeki yalnızlık” şeklinde ifade ettiği gerekçesi nedeniyle uzaktan eğitimde teknolojik araçlarla ders dinlemek sıkıcı olduğunu belirtmiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 16. sırada dolduran Ö16 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik araçlar ile ders dinlerken yaşadıkları duyguları belirtmiştir.

“Ya normal böyle kendi hocalarımdan kendi hocalarımla canlı ders yaparken şey iyi hissediyordum mesela hocalarımla karşılıklı oluyordum. Arkadaşlarım vardı onlarla konuşabiliyordum sohbet edebiliyordum, onları görebiliyordum bir nevi ama televizyondaki uzaktan eğitim sistemi pek hoşuma gitmiyordu çünkü orda kendi hocam yoktu nasıl not mu tutacağım işte kitaptan mı gidiliyor nerde nasıl yapılıyor onları bilmiyordum ya da yapamıyordum bu yüzden de televizyon dışındaki bilgisayar, telefon işte tablet ile katıldığım da kendi hocalarımla kendi arkadaşlarımla derse girdiğimde daha mutlu oluyordum.

a) Pek fazla faydası olmuyordu. Çünkü bazen anlayamıyordum. İletişim biraz zor oluyordu mesela internetten kaynaklı ya da kasılıyordu işte internet çekmiyordu bazen o yüzden hocalarıma soru soramıyordum hocalarımın sesi bana gelmiyordu. Bundan dolayı öğrenmeme pek fazla bir katkısı olmadı kalıcılık yapmadı yani.

b) Pek değil çünkü mutsuz oluyordum yüz yüze eğitim bana daha iyi geliyordu. Yüz yüze eğitim daha çok hoşuma gidiyordu uzaktan eğitim hoşuma gitmiyordu. Çünkü yani orda bazı durumlardan kaynaklı üzülyordum yani hep bahsettiğim gibi hocalarımı göremiyordum arkadaşlarımı göremiyordum öyle ses gidiyordu dersi dinleyemiyordum ondan sonra derse katılamıyordum bazen bundan dolayı motive olamıyordum.

c) Evet geliyordu. Bazen hocalarım ders anlatırken sıkılıyordum yani bu sebeple de bazen arkada başka şeylerle uğraşıyordum işte kalemlemlerimle oynuyordum veya yazı yazıyordum kendi kendime sıkılıyordum o zaman hoca soru sorduğu zaman işte kalıyordum dinlemediğim için mesela o yüzden katılımı pek şey olmuyordu.” (Ö16)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “pek fazla faydası olmuyordu” demesi; “iletişim biraz zor oluyordu”, “internetten kaynaklı”, “hocalarıma soru soramıyordum”, “hocalarımın sesi bana gelmiyordu” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimin kalıcı öğrenme yapmadığını belirtmiştir. “Motive olamıyordum” demesi; “mutsuz oluyordum”, “yüz yüze eğitim bana daha iyi geliyordu”, “hocalarımı göremiyordum”, “arkadaşlarımı göremiyordum”, “ses gidiyordu”, “derse katılamıyordum” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitiminde motive olamadığını belirtmiştir. “Hocalarım ders anlatırken sıkılıyordum” demesi; “arkada başka şeylerle uğraşıyordum”, “yazı yazıyordum kendi kendime” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimde teknolojik araçlarla ders dinlemek sıkıcı geldiğini belirtmiştir.

Bu araştırma sorusuna verilen yanıtlar analiz edilerek, tüm katılımcı öğrencilerden (n=32) elde edilen veriler doğrultusunda Tablo 18’de gösterilen tema ve kodlar oluşturulmuştur. Öğrencilerin yaklaşık yarısı (n=15, %46,88) uzaktan eğitimde öğrenmenin kalıcı olmadığını düşünürken, 12 öğrenci (%37,50) olumlu bir bakış açısına sahiptir. Ancak, kalıcılık konusunda genel bir memnuniyetsizlik olduğu göze çarpmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu (%62,50), uzaktan eğitimde motivasyon eksikliği yaşadığını belirtmiştir. Bununla motivasyon sağlama açısından uzaktan eğitim yöntemlerinin yetersiz olduğu anlaşılmaktadır. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%65,63) uzaktan eğitimi sıkıcı olarak ifade etmiştir. Bu, derslerin ilgi çekici olmaması veya öğrencilerin öğrenme sürecine yeterince katılamamasıyla ilgili olabilir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede “Uzaktan eğitim ile verilen derslerde kullanılan materyaller” hakkında öğrencilerin düşünceleri ve değerlendirmeleri Tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19

Uzaktan Eğitimde Kullanılan Materyaller Hakkında Öğrencilerin Düşünceleri ve Değerlendirmeleri

Tema	Kodlar	f	%
Ders Notları	Ders notları ve sunumlar yeterli (ö1,2,3,4,6,11,12,13,15,17,18,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32),	23	74,19
	Ders notları yeterli değil (ö5,7,8,14,16,19,20),	7	22,58
Video Dersler	Videolar faydalı (ö2,3,4,6,9,11,12,13,15,16,17,18,19,21,22,24,25,27,28,29,30,31,32)	23	74,19
	Videolar katkı sağlamadı (ö5,7,8,14,20)	5	16,12
Öğretmen Etkisi	Tanımadığım öğretmenlerin videosundan anlamıyordum (ö1)	1	3,22

Örneğin, veri toplama aracını 13. sırada dolduran Ö13 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimle verilen derslerde kullanılan materyaller hakkındaki düşüncelerini belirtmiştir.

“a) Hocam sunum bizim hocalarımızla kolaydı bazı hocalarımız EBA üzerinden kitabı indiriyorlardı bazı hocalarımızda anlatıyordu. Normal derste işlediğimiz gibi iyi oluyordu.

b) Hocam açıyorlardı faydalıda oluyordu. Öğretmen konuyu öğretiyordu sonra konuyu pekiştirmek için EBA dan videoları açıyorlardı.” (Ö13)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “iyi oluyordu” demesi; “bazı hocalarımız EBA üzerinden kitabı indiriyorlardı”, “bazı hocalarımız anlatıyordu” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim de kullanılan ders notlarının olumlu etkilediğini belirtmiştir. “Faydalı oluyordu” demesi; “konuyu pekiştirmek için EBA dan videoları açıyorlardı” şeklinde belirttiği gerekçe nedeniyle uzaktan eğitimde kullanılan videoların olumlu etkilediğini belirtmiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 31. sırada dolduran Ö31 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimle verilen derslerde kullanılan materyaller hakkındaki düşüncelerini belirtmiştir.

“Şöyle düşünüyorum bize çok fazla materyal vermediler genelde her zaman yani buna bir düşüncem yok.

a) Hı onlar tabi ki de güzeldi öğretmenlerimiz özel özel kendileri slaytları filan hazırlıyorlardı yani.

b) Ders videoları baya eğitici yani daha iyi anlamamızı sağlıyor.” (Ö31)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “onlar tabi ki de güzeldi” demesi; “öğretmenlerimiz özel özel kendileri slaytları filan hazırlıyorlardı” şeklinde belirttiği gerekçesi nedeniyle uzaktan eğitimde kullanılan ders notlarının olumlu etkilediğini belirtmiştir. “Eğitici” demesi; “daha iyi anlamamızı sağlıyor” şeklinde belirttiği gerekçe nedeniyle uzaktan eğitimde kullanılan videoların olumlu etkilediğini belirtmiştir.

Araştırmaya katılan 31 öğrencinin yanıtları analiz edilerek elde edilen kodlar doğrultusunda üç ana tema oluşturulmuştur. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (n=23, %74,19) ders notlarını ve sunumları yeterli bulmuştur. Ancak, yaklaşık %23’lük bir grup (n=7) ise ders notlarının yeterli olmadığını ifade etmiştir. %74,19 oranındaki öğrenciler (n=23), video derslerin faydalı olduğunu ifade etmiş ve bu da uzaktan eğitimde video derslerin genel olarak etkili bir öğrenme aracı olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte %15,63 oranında öğrenci (n=5), video derslerin katkı sağlamadığını belirtmiştir. %3,22 oranındaki bir öğrenci (n=1) de tanımadığı öğretmenlerin videolarından anlamadığını söylemiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede uzaktan eğitim sürecinde “Uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları” hakkındaki öğrencilerin görüşleri Tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20*Uzaktan Eğitimin Avantaj ve Dezavantajları ile İlgili Öğrencilerin Görüşleri*

Tema	Kodlar	f	%
Avantaj	Rahat olmak ya da evde olmak (ö2,5,14,25,26,27,30), okula gidip gelmemek (ö3,19,27,29), eğitimde geri kalmamak (ö4,20,22,23,24), farklı kaynaklar gösterilmesi (ö11,13), tekrar yapabilmek (ö11,29,32), dersin bölünmesi engellemek (ö13), bilgilere hızlıca ulaşabilmek (ö21,28)	21	67,74
Dezavantaj	Ders süresinin kısa olması (ö1), tam öğrenme olmuyor (ö3,4,6,11,16,17,18,19,21,22,23,25,27,30), internette fazla zaman geçirmek (ö24,29,32), öğretmen ve arkadaşlarımızla iletişimin olmaması (ö1,11,14,16,21), cihazın kalitesi veya olmaması, şarjın bitmesi ve elektrik sıkıntısı (ö13,15), internet sıkıntısı (ö1,12,13), sağlığı etkimesi (ö5,10,24,25,28), Soru sormamak (ö1,27), bağımlılık olması (ö7,8), radyasyon (ö7,8), motive olamamak (dikkatin dağılması)(ö14,25,29,31), öğretmenin derse geç girmesi (ö15)	29	93,54

Örneğin, veri toplama aracını 11. sırada dolduran Ö11 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimin avantajları ve dezavantajları hakkında görüşlerini belirtmiştir.

“Olumsuz yanı mesela öğretmeni görmeden onun sesiyle sadece ben pek hissedemiyordum böyle dersteymiş gibi olmuyordu ama olumlu yönü de ders bittikten sonra tekrarı testimi yapıyordum. Hoca ders anlatıyor sonra kapattıktan sonra benim elimde işte konu anlatımlı kaynaklardan o konuyla ilgili videolarını izliyordum YouTube tan ondan sonra konu anlatımlı kitaplardan okuyordum soru çözüp pekiştiriyordum.” (Ö11)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “olumsuz yanı” demesi; “öğretmeni görmeden onun sesiyle sadece ben pek hissedemiyordum” şeklinde belirttiği gerekçe nedeniyle uzaktan eğitimin dezavantajını söylemiştir. “Olumlu yönü” demesi; “ders bittikten sonra tekrarı testimi yapıyordum”, “konuyla ilgili videolarını izliyordum YouTube tan” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimin avantajlarını söylemiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 13. sırada dolduran Ö13 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitimin avantajları ve dezavantajları hakkındaki düşüncelerini belirtmiştir.

“Hocam olumlu yanları hani sabote edeni öğretmen susturabiliyordu. Dersi bölebileceklerle müdahale edilebiliyordu. Chat te vardı, paintte vardı. Diğerinde çocuk durmuyordu. Öğretmenlerimiz aldığı farklı kaynaklardan kitapları açabiliyorlardı kitabı olmayanlar sıkıntı çekmiyordu. Öğretmenlerimiz farklı yerlerden kitap açabiliyorlardı. Farklı kaynaklardan açabiliyorlardı olumlu yanları bu kadar aklıma geliyor hocam olumsuz yanları var hani herkesin cihazı iyi değildi bazının bilgisayarı varsa bazıı telefonda giriyordu. Hocam çocuk hani bilgisayarı platformu arka plana alıyor Google’den oyun oynuyor YouTube girebiliyor, telefonun şarjı bitebiliyordu, elektrikler gidebiliyordu falan internet gidebiliyordu olumsuz yanı daha yok hatırlamıyorum yani.” (Ö13)

Öğrencinin yukarıdaki belirttiği cümlesinde “olumlu yanları” demesi; “sabote edeni öğretmen susturabiliyordu”, “öğretmenlerimiz aldığı farklı kaynaklardan kitapları açabiliyorlardı kitabı olmayanlar sıkıntı çekmiyordu” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimin avantajlarını söylemiştir. “Olumsuz yanları” demesi; “herkesin cihazı iyi değildi”, “oyun oynuyor”, “YouTube girebiliyor”, “telefonun şarjı bitebiliyordu”, “elektrikler gidebiliyordu”, “internet gidebiliyordu” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimin dezavantajlarını söylemiştir.

Araştırmaya katılan 31 öğrencinin (n=31) verdiği yanıtlar analiz edilerek iki ana tema belirlenmiştir. %67,74’lük grup (21 öğrenci), ev ortamında rahat olmanın avantajını, zaman tasarrufu sağladığını, kaynak çeşitliliği ve tekrar imkânı sağladığı ve öğrenciler için öğrenme sürecini kolaylaştırdığı, uzaktan eğitimde derslerin kesintisiz ilerlemesi ve bilgilere hızla ulaşma, süreci daha verimli hale getiren unsurlar vurgulanmıştır. Bununla birlikte, %93,54 gibi büyük bir oran (29 öğrenci), uzaktan eğitimde öğrenmenin yetersiz kaldığını, uzun ekran sürelerinin öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri olduğu belirtilmiş ve bunu hem fiziksel hem de psikolojik sağlık açısından endişe verici olabileceği üzerine vurgu yapılmıştır. Bununla birlikte, öğretmen ve arkadaşlarla fiziksel etkileşimin olmaması öğrenme sürecinin sosyal boyutunu zayıflattığı, teknik sorunlar, anlık soru sorma ve çözüm bulma konusundaki sıkıntıların olduğu ifade edilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede “Pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim ile mi? daha iyi öğrendin yoksa örgün eğitim ile mi?” şeklindeki soruya öğrencilerin verdiği yanıtların analizi Tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 21

Öğrencilere Uzaktan Eğitim ile mi Daha İyi Öğrendin Yoksa Örgün Eğitim ile mi İlgili Görüşleri

Tema	Kodlar	f	%
Eğitim	Örgün eğitim (ö1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,31, 32),	29	90,62
	Uzaktan eğitim (ö13,29,30)	3	9,37

Veri toplama aracını 14. sırada dolduran Ö14 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitim ile mi daha iyi öğrendiğini yoksa örgün eğitim ile mi olduğunu belirtmiştir.

“Şu anda yüz yüze gördüğüm ile benim için böyle daha etkili oluyor öyleyken çok fazla kendimi derse veremiyordum mesela bazı derslerde hocalar ekrana bir şeyler açıyordu iyi oluyordu ama bazıları açmıyordu kitaptan işliyordu o zaman şey kötü oluyordu birde dediğim gibi öyleyken dikkatimi daha fazla dağılıyor burada dağılmıyor bir de arkadaşlarımı görüyorum bazılarının interneti olmadığı için onlarla iletişime geçemiyordum, birde yapamadığım sorular olunca hocalarıma soramıyordum burada böyle getirip sorabiliyorum.”(Ö14)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “yüz yüze” demesi; “benim için böyle daha etkili oluyor öyleyken çok fazla kendimi derse veremiyordum”, “öyleyken dikkatim daha fazla dağılıyor burada dağılmıyor”, “arkadaşlarımı görüyorum bazılarının interneti olmadığı için onlarla iletişime geçemiyordum”, “yapamadığım sorular olunca hocalarıma soramıyordum burada böyle getirip sorabiliyorum” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim ile mi daha iyi öğrendin yoksa örgün eğitim ile mi sorusuna yüz yüze diye söylemiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 30. sırada dolduran Ö30 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak uzaktan eğitim ile mi daha iyi öğrendiğini yoksa örgün eğitim ile mi olduğunu belirtmiştir.

“Uzaktan eğitim ile çünkü derse beş dakika kala bile uyandığında daha iyi motivasyon olabiliyordum.” (Ö30)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “uzaktan eğitim” demesi; “derse beş dakika kala bile uyandığında daha iyi motivasyon olabiliyordum” şeklinde belirttiği gerekçe nedeniyle uzaktan eğitim ile mi daha iyi öğrendin yoksa örgün eğitim ile mi soruna uzaktan eğitim diye söylemiştir.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin (n=32) yanıtlarından elde edilen sonuçlar Tablo 21’de sunulmuştur. %90,62 gibi büyük bir oran (29 öğrenci), örgün eğitimin daha iyi bir öğrenme deneyimi sunduğunu ifade etmiştir. %9,37 oranındaki küçük bir grup (3 öğrenci) ise uzaktan eğitimde daha iyi öğrendiğini belirtmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede bir seçme imkânı verilseydi örgün eğitimi mi? seçerdin yoksa uzaktan eğitimini ile ilgili öğrencilerin görüşleri Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22

Öğrencilere Bir Seçme İmkânı Verilseydi Hangi Eğitimi Seçerdin ile İlgili Görüşleri

Tema	Kodlar	f	%
Örgün Eğitim	Kalıcı öğrenme (ö3,4,6,18,19,20,23,24,25), sosyal etkileşim (ö8,14,21,26,27,28,32), rahat (ö12,17,21), motive olmak (ö27,28), etkinlikler yapılması (ö11,16,26), eğlenceli olması (ö3), öğretmenin canlı ders işleme performansı (ö23,28), not alabilmek (ö24), uzaktan eğitimde yaşanan aksilikler (ö1,14,21,22,28)	22	75,86
Uzaktan Eğitim	Rahat olmak (ö2,15,29,30,31), ev ortamında olmak (ö2,5), dersin işleyişine öğretmen kontrol altına almak (ö13), geri dönebilmek (ö29)	7	24,13

Örneğin, veri toplama aracını 15. sırada dolduran Ö15 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak bir seçme imkânı olsa hangisini seçeceğini belirtmiştir.

“Öğretmenim uzaktan eğitimi seçerdim. Çünkü öğretmenim o günlerde çoğunlukla ben sabah çocuğun yatma saatlerinde biz kalkıyorduk yani ben kalktığımda etraf karanlık birazda bize servis yoktu ne oluyor ne olmuyor bilmiyoruz öğretmenim uzaktan eğitim iyi oluyordu, soğuk kalorifer geç yanıyor.” (Ö15)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “uzaktan eğitimi seçerdim” demesi; “çocuğun yatma saatlerinde biz kalkıyorduk yani kalktığımda etraf karanlık”, “servis yoktu”, “soğuk kalorifer geç yanıyor” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitimi seçeceğini söylemiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 21. sırada dolduran Ö21 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak bir seçme imkânı olsa hangisini seçeceğini belirtmiştir.

“Örgün eğitimi seçerdim. Öğretmenlerimle, arkadaşlarımla daha iyi iletişim kuruyordum, anlamadığımda şeylerde daha rahat daha anlanabilir şekilde anlatıyorlardı uzaktan eğitimde ellerinden geleni yapmalarına rağmen bir kopukluk oluyordu.” (Ö21)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “örgün eğitim” demesi; “öğretmenlerimle, arkadaşlarımla daha iyi iletişim kuruyordum”, “anlamadığımda şeylerde daha rahat anlanabilir şekilde anlatıyorlardı”, “uzaktan eğitimde ellerinden geleni yapmalarına rağmen bir kopukluk oluyordu” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle örgün eğitimi seçeceğini söylemiştir.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin (n=29) yanıtlarından elde edilen sonuçlar Tablo 22’de sunulmuştur. %75,86 oranında (22 öğrenci), örgün eğitimi tercih etmiş özellikle de yüz yüze eğitimde öğrenilen bilgilerin daha etkili ve kalıcı olduğunu ve öğrenciler, öğretmenler ve arkadaşlarla doğrudan iletişim kurma ihtiyacı dolayısıyla da sosyal etkileşimin önemli olduğu vurgulanmıştır. Bununla birlikte, uzaktan eğitimde evde olmanın getirdiği konfor, derslerin kayıtlarının bulunması ve istenildiği zaman tekrar edilebilmesi gibi düşüncelerle %24,13 oranında (7 öğrenci) katılımcı uzaktan eğitimi tercih etmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşmede pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim sistemi ile ilgili öğrencilerin görüşlerini Tablo 23’te gösterilmiştir.

Tablo 23*Pandemi Sürecinde Verilen Uzaktan Eğitim ile İlgili Öğrencilerin Görüşleri*

Tema	Kodlar	f	%
Uzaktan Eğitim	Pandemi sürecinde iyi oldu	17	58,62
	(ö2,3,4,12,13,14,15,17,20,21,23,24,26,28,29,30,32)	9	31,03
	Bana göre değil (ö1,6,7,8,9,10,11,16,18)	3	10,34
	Yetersizdi (ö22,27,28),	7	24,13
	Konular tam öğrenilmedi (ö1,6,7,17,25,27,28)		
	İletişimin yokluğu (ö14,16,21,32)	4	13,79
	Rahattı (ö14,15,21)	3	10,34
	Sağlığımızı etkiliyordu (ö21,25,26,32)	4	13,79
	Yorucuydu (ö25)	1	3,44

Örneğin, veri toplama aracını 23. sırada dolduran Ö23 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini belirtmiştir.

“Yani pandemi sürecinde verilen eğitim bence gayet güzel bir eğitim hani iyi düşünülmüş bir eğitim ama mesela evde interneti olmayanlar için farklı bir şey yapılabilseydi bence çok daha iyi olurdu ama yine de bize bir şeyler öğrettikleri için derslerimize katkıda bulundukları için bence gayet güzel bir şey.” (Ö23)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “güzel bir eğitim” demesi; “iyi düşünülmüş bir eğitim”, “evde interneti olmayanlar için farklı bir şey yapılabilseydi bence çok daha iyi olurdu”, “bir şeyler öğrettikleri için derslerimize katkıda bulundukları için bence gayet güzel” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim sistemi hakkında düşüncelerini ve görüşlerini belirtmiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 24. sırada dolduran Ö24 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini belirtmiştir.

“Gayet iyi bir yöntem. Derslerimizden geri bırakmadığı için dersleri daha iyi öğrendiğimiz için yeni başlayacağımız sınıflarda aklımızda kalan bilgilerle daha iyi devam ettirebiliriz.” (Ö24)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “gayet iyi bir yöntem” demesi; “derslerimizden geri bırakmadığı”, “dersleri daha iyi öğrendiğimiz”, “yeni başlayacağımız sınıflarda aklımızda kalan bilgilerle daha iyi devam ettirebiliriz” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim sistemi hakkında düşüncelerini ve görüşlerini belirtmiştir.

Örneğin, veri toplama aracını 28. sırada dolduran Ö28 kodlu katılımcı, aşağıdaki ifadeyi kullanarak pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerini belirtmiştir.

“Yani iyiydi ama örgün eğitim daha kalıcı oluyordu belki daha fazla kaynak olabilirdi en azından bazı kaynakların daha iyi böyle pdfleri filan olabilirdi EBA bize daha çok imkân sunabilirdi kaynak açısından gerçekten yetersiz kalmışlardı ama video çözümleri gayet iyiydi.” (Ö28)

Öğrencinin yukarıdaki ifadesinde “iyiydi” demesi; “belki daha fazla kaynak olabilirdi”, “pdf filan olabilirdi”, “EBA bize daha çok imkân sunabilirdi”, “kaynak açısından gerçekten yetersiz kalmışlardı”, “video çözümleri gayet iyiydi” şeklinde belirttiği gerekçeleri nedeniyle uzaktan eğitim sistemi hakkında düşüncelerini ve görüşlerini belirtmiştir.

Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin (n=29), pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinden elde edilen sonuçlar Tablo 23'te sunulmuştur. Katılımcıların yarısından fazlası (n=17, %58,62) pandemi dönemindeki eğitimi olumlu bulmakla birlikte, yaklaşık üçte biri (n=9, %31,03) bu yöntemin kendileri için uygun olmadığını ifade etmiştir. Üç öğrencinin (%10,34) eğitimin yetersiz olduğunu, yedi öğrenci (%24,13) ise konuların tam öğrenilemediğini ifade etmiştir. Bununla birlikte, iletişim eksikliği (n=4, %13,79) ve sağlığa olumsuz etkileri (n=4, %13,79) öne çıkan sorunlardır. Ancak katılımcıların %10,34'ü (n=3) uzaktan eğitimi rahat bulmuş, %3,44'ü ise (n=1) yorucu olarak değerlendirmiştir.

Bu araştırmadaki bulgular genel olarak, uzaktan eğitim sürecinin çeşitli yönlerini ortaya koymakta ve bu deneyimin öğrenci ve öğretmenler üzerindeki etkilerini kapsamlı şekilde incelemektedir. Bu değerlendirmeler, uzaktan eğitimin avantajları, dezavantajları, algılar üzerindeki etkileri ve pandemi sürecindeki uygulamalarıyla ilgili önemli bilgiler

sunmaktadır. Kısaca özetlemek gerekirse, Cinsiyet, sınıf seviyesi, okul türü ve öğretmenlerin branşlarına göre uzaktan eğitim algılarında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Bu, uzaktan eğitimin demografik faktörlerden bağımsız olarak benzer algılar oluşturduğunu göstermektedir. Deneyimli öğretmenler ile daha genç öğretmenler arasında önemli farklar olmamakla birlikte, genç öğretmenlerin teknolojiye daha kolay adapte olduğu gözlemlenmiştir. Öğrencilerin önemli bir kısmı materyalleri yeterli bulurken, bir kısmı bu materyallerin öğrenme sürecinde eksik kaldığını ifade etmiştir. Teknolojik araçlara erişim eksikliği, özellikle kırsal bölgelerdeki öğrenciler için ciddi bir engel olarak öne çıkmıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime tercih etmektedir. Bunun nedeni, yüz yüze eğitimde daha fazla sosyal etkileşim, motivasyon ve öğrenme kalıcılığı sağlanmasıdır. Uzaktan eğitim, esneklik ve erişim kolaylığı sağlasa da motivasyon kaybı ve sosyal izolasyon gibi dezavantajlarla sınırlanmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

V. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.Tartışma

Bu araştırma, uzaktan eğitimin öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki etkilerini, demografik değişkenlerin uzaktan eğitim algısına etkisini ve eğitim sürecinde karşılaşılan avantajlar ile dezavantajları incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum ve görüşleri, cinsiyet, okul türü, branş gibi değişkenler doğrultusunda değerlendirilmiş ve merkez ile kırsal bölgelerdeki eğitim koşulları karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgular, uzaktan eğitimin avantajlarının yanı sıra teknolojiye erişim, sosyal etkileşim eksikliği ve öğrenme kalıcılığı gibi zorlukların süreci önemli ölçüde şekillendirdiğini ortaya koymuştur. Bu bağlamda, araştırma bulguları literatür ışığında ele alınarak uzaktan eğitimin daha etkili ve kapsayıcı hale getirilebilmesi için öneriler geliştirilmiştir.

Öğretmenlerin genel olarak uzaktan eğitime yönelik görüşleri hem olumlu hem de olumsuz yönleriyle çeşitlenmiştir. Bazı öğretmenler uzaktan eğitimin esnekliği ve erişilebilirliğini vurgularken, çoğu öğretmen teknolojiye erişim, öğrencilerle etkileşim eksikliği ve motivasyon sorunları gibi zorlukları ifade etmiştir. Moore ve Kearsley (2012), uzaktan eğitimin öğrenme sürecini kolaylaştıran bir yöntem olduğunu belirtse de öğretmenlerin pedagojik becerilerinin bu sürecin etkili olmasında belirleyici olduğunu ifade etmiştir. Garrison ve Anderson (2004) ise etkileşim eksikliğinin uzaktan eğitimdeki en büyük engellerden biri olduğunu ve öğretmenlerin bu sorunu aşmak için daha fazla çaba sarf etmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Araştırmadaki bulgulara göre öğretmenlerin branşları arasında uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ancak İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin daha olumlu olduğu, Türkçe öğretmenlerinin ise daha düşük düzeyde olumlu görüş bildirdiği görülmüştür. Bu konuda Anderson (2008), İngilizce öğretmenlerinin, uzaktan eğitimde geniş çapta kullanılan dijital materyallere daha kolay erişim sağlayabildiği için bu yöneme daha olumlu bakabileceğini belirtmiştir. Bunun aksine, Türkçe gibi dil ağırlıklı derslerde yüz yüze etkileşimin önemini vurgulayan Palloff ve Pratt (2007), bu branşlarda uzaktan eğitimin daha az etkili algılanabileceğini ifade etmiştir. Başka bir

bulguda merkezdeki okullarda görev yapan öğretmenlerle taşınmalı veya köy okullarında çalışan öğretmenler arasında uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu, uzaktan eğitimin mekândan bağımsız bir öğrenme ve öğretim modeli sunduğunu belirten Moore ve Kearsley (2012) çalışmasıyla uyumludur. Ancak Xu ve Jaggars (2013), kırsal bölgelerdeki öğretmenlerin, altyapı eksiklikleri ve internet erişimi gibi sorunlar nedeniyle uzaktan eğitimde daha fazla zorluk yaşadığını vurgulamıştır.

Araştırmaya göre, özel ve devlet okullarında görev yapan öğretmenler arasında tutum ve davranış ölçeğinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak özel okullarda çalışan öğretmenlerin daha olumlu görüş bildirme eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir. Bununla ilgili olarak Allen ve Seaman (2017), özel okullardaki teknolojik altyapı ve öğretmenlere sağlanan desteklerin, bu gruptaki öğretmenlerin uzaktan eğitime daha olumlu yaklaşmasına neden olabileceğini ifade etmiştir. Devlet okullarında ise sınırlı kaynaklar ve destek eksikliği, öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını olumsuz etkileyebilir.

Araştırmadaki bulgulara göre öğretmenlerin görüşleri cinsiyetlerine göre kıyaslandığında kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin erkek öğretmenlere kıyasla daha olumlu olduğu görülmüştür. Bu fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Harasim (2017) bu konuda kadın öğretmenlerin, sosyal ve iletişimsel yeteneklerini uzaktan eğitimde daha etkili kullandıklarını ve bu nedenle sürece daha olumlu baktıklarını belirtmiştir. Bununla birlikte, erkek öğretmenlerin teknik araçlara adaptasyonda daha iyi olduğu yönündeki çalışmalar da bulunmaktadır (Xu ve Jaggars, 2013). Bu farklılıklar, bireysel öğretim yaklaşımlarına ve sosyal rollerin etkisine bağlanabilir.

Öğretmenlerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerine genel olarak bakıldığında avantajlarının ve dezavantajlarının olduğu görülmektedir. Avantajları arasında uzaktan eğitimin özellikle esnek yapısı sayesinde öğretmenler için belirli kolaylıklar sağlaması vardır. Dahası, merkezi ve kırsal bölgeler arasındaki mekânsal farklılıkları azaltarak eğitimde erişim fırsatlarını artırmaktadır. Uzaktan eğitimin dezavantajları ise teknolojik altyapı eksiklikleri, etkileşim azlığı ve motivasyon kaybı gibi sorunlardır. Bunun sonucu olarak öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik genel algısı olumsuz etkilenmiştir. Bu bulgulara yönelik olarak bazı iyileştirme önerileri getirilebilir. Bunlar; kırsal bölgelerde

internet erişimi ve teknolojik araçlara yatırım yapılması, branşlara özel dijital pedagojik yaklaşımlar ve öğretmen destek programlarının uygulanması, özellikle kadın öğretmenlerin iletişim becerilerinden daha fazla faydalanılması, erkek öğretmenlerin teknik becerilerinin desteklenmesi, devlet okullarındaki öğretmenlere, özel okullarda sunulan teknik ve pedagojik destekler gibi imkanların artırılması şeklindedir.

Araştırmadaki bulgulara göre, öğrencilerin uzaktan eğitim hakkındaki düşünceleri, teknolojik altyapıya erişim, sosyal etkileşim eksikliği ve motivasyon gibi temel faktörlerden etkilenmektedir. Çoğunluk, yüz yüze eğitimi tercih etmekte, ancak uzaktan eğitimin esneklik ve tekrar avantajlarını kabul etmektedir. Bununla ilgili Moore ve Kearsley (2012), uzaktan eğitimin özellikle erişim kolaylığı ve bireysel hızda öğrenme imkânı sağladığını, ancak sosyal etkileşim eksikliği ve teknolojiye bağlı problemlerin öğrencilerin algılarını olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Ayrıca, Harasim (2017), uzaktan eğitimde sosyal izolasyonun öğrenme sürecine zarar verdiğini vurgulamıştır.

Araştırmada öğrenci görüşleri ile ilgili bir başka bulgu da merkezdeki okullarda okuyan öğrenciler ile taşınmalı ve köy okullarında okuyan öğrenciler arasında uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir fark olmadığı şeklindedir. Ancak taşınmalı ve köy okullarında öğrenim gören öğrencilerin teknolojik altyapı eksikliği nedeniyle daha fazla zorluk yaşadığı belirtilmiştir. Bununla ilgili olarak literatürde, Xu ve Jaggars (2013) kırsal alanlarda teknolojiye erişim eksikliklerinin, uzaktan eğitimde fırsat eşitsizliğine yol açabileceğini belirtmiştir. Öğrencilerin internet erişimi ve cihaz yetersizliği gibi sorunlarla karşılaşmaları, bu gruptaki öğrenciler için önemli bir engel olarak görülmüştür. Anderson (2008) ise uzaktan eğitimin mekânsal farklılıkları azaltabileceğini, ancak altyapı eksikliklerinin öğrenme sürecini zorlaştırdığını ifade etmiştir. Başka bir çalışmada ise Palloff ve Pratt (2007), taşınmalı okullardaki öğrencilerin okul dışı öğrenme ortamlarında daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu vurgulamıştır. Bu bulgular, merkez ve kırsal bölge öğrencileri arasındaki eşitsizliği azaltmak için teknolojik yatırımların önemini ortaya koymaktadır.

Araştırmada değinilen bir başka konu da özel ve devlet okullarındaki öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşleridir. Araştırmadaki bulgular, özel ve devlet okullarında öğrenim gören öğrenciler arasında uzaktan eğitime yönelik tutum ve davranış açısından anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Ancak özel okullardaki öğrencilerin daha

olumlu görüş bildirme eğiliminde olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgunun nedeni ile ilgili olarak Allen ve Seaman (2017), özel okullardaki teknolojik altyapının genellikle daha gelişmiş olduğunu ve bu durumun öğrencilerin uzaktan eğitime daha olumlu yaklaşmasına neden olabileceğini belirtmiştir. Ayrıca, Harasim (2017), devlet okullarında kaynak eksikliğinin öğrencilerin uzaktan eğitim deneyimlerini olumsuz etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Bates ve Poole (2003) ise özel okullarda sunulan ek destek hizmetlerinin, öğrencilerin uzaktan eğitime adaptasyonunu kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Böylece, özel okulların sağladığı imkanların, uzaktan eğitimin olumlu algılanmasında etkili olduğu söylenebilir. Ancak bu durum, devlet okullarındaki öğrencilerin ek destek hizmetleriyle güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Bu araştırmanın bulgularına göre öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili düşünceleri incelendiğinde, cinsiyetler arasında uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir fark olmadığını görülmektedir. Ancak kız öğrencilerin, erkek öğrencilere kıyasla uzaktan eğitime daha olumlu yaklaştığı gözlemlenmiştir. Literatürde bu durumla ilgili olarak Xu ve Jaggars (2013), kız öğrencilerin öz düzenleme becerilerinin genellikle daha yüksek olduğunu ve bu durumun uzaktan eğitim süreçlerinde başarılarını artırabileceğini belirtmiştir. Ayrıca, Palloff ve Pratt (2007), kız öğrencilerin genellikle çevrimiçi eğitimde daha disiplinli olduklarını, bu nedenle sürece daha olumlu baktıklarını ifade etmiştir. Moore ve Kearsley (2012) ise erkek öğrencilerin teknik becerilerde daha avantajlı olabileceğini, ancak motivasyon kaybı nedeniyle uzaktan eğitimde daha fazla zorluk yaşayabileceklerini öne sürmüştür. Bu bulgular, cinsiyet farklılıklarının genel olarak belirgin olmadığını, ancak bireysel özelliklerin uzaktan eğitime yönelik algılar üzerinde etkili olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşleriyle alakalı olarak teknolojik altyapının yetersizliği, taşınabilir ve köy okullarında öğrenim gören öğrenciler için uzaktan eğitimi daha zor hale getirmiştir. Ancak algılar genel olarak benzer düzeydedir. Özel okullarda uzaktan eğitime yönelik olumlu görüşlerin daha yaygın olması, bu okullardaki teknolojik altyapı ve destek hizmetlerinin etkisini göstermektedir. Ayrıca, kız öğrencilerin daha olumlu görüşleri, öz düzenleme becerileri ve disiplinle ilişkilendirilebilir. Ancak genel olarak cinsiyet farkı belirgin değildir. Öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili görüşlerinin araştırıldığı bu çalışma sonucunda şu öneriler

getirilebilir: kırsal bölgelerde internet ve cihaz desteğinin artırılması, devlet okullarındaki öğrencilerin dijital eğitim araçlarına erişimini artırmak için daha fazla yatırımın yapılması, öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun materyal ve yöntemlerin geliştirilmesi, kız ve erkek öğrencilerin farklı güçlü yönlerinin göz önünde bulundurulması, öğrencilerin motivasyonunu artırmak için sosyal ve psikolojik destek mekanizmalarının kurulmasıdır.

Çakır ve Akıncan'ın bulgularına göre (2021), uzaktan eğitim süreci içerisinde birçok sebeplere bağlı olarak derslere katılımın yeterli olmaması, ders sırasında teknik sıkıntıların meydana gelmesi ve öğrencilerin etkileşim içerisinde yüz yüze eğitime oranla daha isteksiz olması, dersin işlenişini de olumsuz yönde etkilenmektedir. Akademisyenlerin ise ders yükünün artması, ders ile ilgili materyal hazırlama, uygulanan sınavların objektifliği, teorik olmayan yani uygulamalı derslerde yaşanan sıkıntı öğrencilerin iletişimlerini arttırma, uzaktan eğitim ile öğrencilere ödev vermede yaşadıkları sıkıntılar ve akademisyenlere gerekli öneriler araştırmada bilgiler verilmiştir.

Sayan'ın bulgularına göre (2020), akademisyenlerin ders öncesi yapılan hazırlık ve güdülenmede internet aracılığıyla ders vermenin hiçbirinin hoşuna gitmediğini ve yarıya yakınının ise bu konuyla ilgili kaygıların olmasına rağmen birçoğunun derslerini düzenli bir şekilde hazırlamadığıdır. Bu çalışmada akademisyenlerin derslere motive olamadıkları ve öğrencilerini de yeterince motive edemedikleri, aynı zamanda öğrencileriyle daha rahat iletişime geçemedikleri araştırma ile tespit edilen konulardır.

Bakırcı, Cengiz ve Tunç'un bulgularına göre (2023), beşinci sınıf öğrencilerinin uzaktan eğitim hakkındaki görüşlerinde, aileleri ile daha fazla vakit geçirdiklerini ve böylelikle ailelerine karşı bir özlem oluşmadığını, evde dersi daha rahat işlendiğini, daha geç saatlerde uyandığını ,yemek yeme ve tuvalet gibi temel ihtiyaçlarını daha rahat bir şekilde giderdiklerini, derslerin uzun süre olmaması sayesinde günlük alışkanlıkları için zaman kaybının yaşanmaması, dersleri istediği zaman tekrar izleyebilme imkanının olması ve ev ortamında stressiz bir mekanda ders olmasını belirtmişlerdir.. Bunun yanı sıra öğrencilerin arkadaşları ile etkileşim halinde bulunmadığından dolayı sosyalleşmenin olmadığı, ders dinlerken ekran karşısında sıkılmaların olması, derslerin internette olması ile birlikte öğrencinin teknolojiye karşı bağımlılığın oluşması ve buna bağlı olarak ailelerle vakit geçirme süresinin azalması, öğrencilerin bir kısmının teknolojik aletlerin

yaymış olduğu radyasyona maruz kaldığını ifade etmişlerdir., İnternet ve elektrik sıkıntısının yanı sıra öğrencilerin ekran karşısında uzun süre durmak zorunda oldukları için göz, vücut şeklinin bozulması gibi sağlık sıkıntılarında araştırmada tespit edilmiştir. Bu çalışmada özellikle fen bilimleri dersinin deneyler yapılarak yapılması gerektiği belirlenmiştir.

Alptekin ve Türkmen'in bulgularına göre (2023), öğrencilerin birçoğu dijital eğitimini kullanabilme donanımına sahip olduğu görülmüştür. Aynı zamanda araştırmaya katılan öğrencilerin çoğu başka öğretmen yerine kendi öğretmenleri ile yapılan derslerin yeterli olduğunu, Matematik ve Fen Bilimleri gibi sayısal dersler için diğer derslere göre ders süresinin gerektiği kadar olmadığı, uzaktan eğitim esnasında işlenen derste iletişiminin kolay olduğu öğretmenlerin derslerini daha iyi öğrenildiği, dersleri anlatırken öğretmenlerin dikkat çekici ve eğlenceli yapmadıkları, televizyon ile verilen derslerdeki ödevler için daha az yardıma gereksinim duyulduğu belirtilmiştir. Bu sebepten dolayı uzaktan eğitimden öğrenciler memnun kalmadıklarını tespit edilen bir diğer konudur. Yapılan araştırma içerisinde öğretmenin ve öğrencinin daha sağlıklı etkileşim yapabilmesi için inovatif adımların gerektiği, EBA daha kaliteli uygulanabilmesi ve öğrenen destek hizmetlerine yönelik geliştirici çalışmalar yapılması gerektiğın de önermektedir.

Gedik ve Şahan'ın bulgularına göre (2023), salgın sürecinde uzaktan eğitime geçildi ve öğretmenlerin uzaktan eğitimi kullanmaya başlamaları ile birlikte öğrencinin öğrenmesi gereken davranışı sergilemesi için gerekli donanımın düşük seviyelerde olduğunu, derslere karşı ilginin olmaması ve buna bağlı olarak derslere yeterli motivasyonun olmadığı tespit edilmiştir. Öğretmenlerin ise salgının neden olduğu süreçten dolayı uzaktan eğitimi kullanmalarında artış olduğunu belirtmiştir. Aynı zaman da veliler yüz yüze eğitimin yeterli olduğunu ifade etmelerinden biri de uzaktan eğitim hakkında fazla deneyimlerinin olmamasından kaynaklı ve çocuklarının teknoloji bağımlılığından koruma düşüncesi ortaya çıktığındandır. Ayrıca uzaktan eğitimin yönetilmesinde rol alan okul idarecilerinin yönetim aşamasında da problemler yaşandığı tespit edilmiştir.

Bektaş ve Kablan'ın bulgularına göre (2023), araştırmaya katılan öğretmenlerin birçok sebeplerden dolayı yüz yüze verilen hizmet içi eğitime karşı uzaktan eğitim ile verilen hizmet içi eğitim çalışmalarını tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Kazak ve Karaahmetoğlu'nun bulgularına göre (2023), öğrencilerin uzaktan eğitim ile yapılan derslere girme olanağı olsa da derse karşı bir güdülenmenin olmadığı ve ilginin olmamasına bağlı olarak derslere girilmediğini belirtilmiştir. Bu yüzden öğretmenlerin öğrencileri derse dikkatlerini çekmekte zorluk yaşadıkları, öğrencilerin bulunduğu yere göre internetin çekmemesi, öğrencilerin dersler arasında seçim yapmaları, öğrenciler arasında fırsat eşitliğinin olmadığı, uzaktan eğitim için gerekli donanımın ve teknolojik araç bakımından yetersizliğin ve bu sebepler ile birlikte öğrenci derslerine motive olamadıklarını ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra öğretmenlerin verdikleri ödevlerin takibinde zorlandıkları, öğrencilerin saatlerce teknolojik araçların karşısında hareketsiz olmaları ve arkadaşları ile aynı ortamda olmadığı için fiziksel, psikolojik ve sosyal açıdan problemlerin çıktığı, öğrenci ev ortamında derslere katıldığı için gerek velinin sesi gerek kardeşlerin sesinin olması derse giren öğrencilerin bu durumda dikkatini toplamakta sıkıntıların çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada öğretmenlerin bahsedilen bu sıkıntılara çözümler buldukları da belirtilmiştir.

Yukarıdaki alanyazınlar incelendiği zaman bu çalışma da yer alan sonuçların birbirine yakın olduğu tespit edilmiştir.

5.2. Sonuç

Araştırmamızda öğrencilerin çoğunun yüz yüze eğitimi tercih etmişlerdir. Bunun sebeplerini sıralayacak olursak; yüz yüze eğitimin daha kalıcı olduğunu, internetin her yerde çekmemesi, elektriklerin gitmesi, öğretmenleri ve arkadaşlarıyla iletişim kuramama ve yalnızlık duygusunun oluşmasına bağlı psikolojik sıkıntıların çıkması belirtmişlerdir. Cep telefonu, tablet, bilgisayar gibi teknolojik aletlerin ya yetersiz olması ya da olmaması, saatlerce internet başında ders dinlemek fiziksel etkilediği gibi bu süre içerisinde radyasyona maruz kaldıklarını ve göz bozulmaları, vücut şeklinin bozulması, psikolojinin bozulması gibi sağlık problemlerinin çıktığını, ders dinlerken arkadaşların evlerinden veya kendi evlerinde arkadan seslerin gelmesi dikkatlerinin dağıldığını ve bu gerekçelerden dolayı motivasyonların azalmasına sebep olduğunu ifade etmişlerdir.

Ayrıca derslerden dolayı internette geçirilen sürenin artmasına bağlı olarak internete bağımlılığın oluşması gibi uzaktan eğitiminde memnun olmadıkları yönlerini ifadeler etmişlerdir. Bunun yanında uzaktan eğitimin çok rahat olduğunu, istedikleri derse girdiklerini, ders esnasında oyun oynayabildiklerini, araştırmaları daha kolay yapabildiklerini, ödevler veya öğretmenin sorduklarını daha kolay ulaşabildiklerini, ders dinlerken istedikleri şekilde dersi dinleme imkânlarının olduğunu, erken kalkma derdi olmadan dersin başlamasına yakın kalkmaları gibi uzaktan eğitiminden memnun oldukları yönlerini de ifade etmişlerdir.

5.3. Öneriler

Son yıllarda meydana gelen Covid-19 pandemisi, deprem ve sel gibi doğal afetlerin olmasından dolayı yüz yüze eğitim yapma imkânının azalmasına neden olmuştur. Bununla birlikte eğitimin bir süreç olduğunu ve bu sürecin aksamaması gerekmektedir. Bu yüzden yüz yüze verilmesi gereken eğitimin bu sebeplerden dolayı aksaması sonucu verilmesi gereken eğitimlerin uzaktan eğitim ile öğrencilere verilmeye çalışılmıştır. Bu yüzden araştırmamızda uzaktan eğitim hakkında öğretmen ve öğrencilerin görüşleri incelenerek yapılan çalışmamız da elde ettiğimiz sonuçlar doğrultusunda şu önerileri söyleyebiliriz:

- Öğrencilere ders verilen platformların (EBA, Zoom... vb) geliştirilmesi,
- Öğrencilerin sadece derslere girebileceği tabletlerin verilmesi ve kontrol edilmesi,
- İnternetin her yerde çekmemesine bağlı olarak internet alt yapısını geliştirerek her öğrencinin internete ulaşmasını sağlamak,
- Öğretmenlerin uzaktan eğitimi daha verimli ve kalıcı öğrenmeyi sağlamaları için hizmet içi kursların verilmesi,
- Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin uzaktan eğitime uygun müfredat düzenlenmesi,
- Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin kalıcılığını artırmak için materyaller düzenlenmesi,

- Bazı derslerin uzaktan eğitime uygun olmasına bağlı olarak hibritleşme uygulanabilmesi,
- Öğretmen ve öğrencilerin sağlık bakımından fazla internetin başında tutulmaması
- Bilgisayar, tablet, cep telefonu gibi teknolojik cihazların yaydığı radyasyon derecesi göz önünde bulundurularak online ders sürelerinin buna göre belirlenmesi,
- Öğrencinin uzaktan eğitim dersleri sırasında dikkatlerinin dağılmaması ve derslere daha iyi odaklanmaları için derslere katıldıkları ortamların aileleri tarafından iyileştirilmesi,
- Haftalık veya aylık olarak bahse konu uzaktan eğitim ile verilen derslerin kontrolünün okul yönetimi tarafından yapılarak bu eğitimlerin öğrenciye katkısının olup olmadığı,
- Uzaktan eğitimin öğrenciye olumsuz etkisi var ise bu etkileri yok etmek ya da en aza indirmek için gerekli çalışmaların yapılması,
- Uzaktan eğitimde verilen derslere öğrenci bazında katılımı arttırmak için öğrenciyi zorlamak yerine bu sistemin öğrenciye faydalarını anlatarak sistemi öğrenciye sevdirmek, gibi sıralayabiliriz.

KAYNAKLAR

- Akdemir, Ö. (2011). Yükseköğretimimizde Uzaktan Eğitim. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 69-71.
- Akkuş, İ., & Kapidere, M. (2015). Açık Kaynak Kodlu Mobil Uzaktan Eğitim Yönetim Sistemleri. In *9th International Computer & Instructional Technologies Symposium* (pp. 20-22).
- Allen, D. G. (2006). Do Organizational Socialization Tactics Influence Newcomer Embeddedness and Turnover?. *Journal of Management*, 32(2), 237-256.
- Allen, I. E., & Seaman, J. (2017). *Distance Education Enrollment Report 2017. Digital Learning Compass, 2017*.
- Alptekin, G., & Türkmen, D. (2023). Ortaöğretim öğrencilerinin Covid-19 pandemi dönemindeki uzaktan eğitim faaliyetlerine ilişkin algı düzeyleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 23-61.
- Altınsoy, B., & Erdoğan, S. Uzaktan Eğitim Sürecinde Özel Hayatın ve Sınıfın Mahremiyetine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 5(1), 1-15.
- Altıparmak, M., Kurt, İ. D., & Kapidere, M. (2011). E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri. *XI. Akademik Bilişim Kongresi*, 4(5), 320-321.
- Anderson, T. (2008). *The theory and practice of online learning (2nd ed.)*. Athabasca University Press.
- Arçay Koyuncu, D. (2022). Uzaktan Eğitim Sürecinde İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri.
- Atik, A. D. Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Uzaktan Eğitim Algısı: Bir Metafor Analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 148-170.
- Atlı, H., Medenî, TD, Medenî, IT, Ate, V. ve Güzel, MS (2023). Uzaktan Eğitimin Teknolojik Gelişimi: Öğretmen ve Öğrencilerin Bakış Açısı ile Karşılaştırmalı Gzft Analizi. *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi* , 15 (1), 79-100.
- Avcı, F. (2023). Türkiye’de Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitimi Konu Alan Bilimsel Araştırmaların Değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(1), 401-430.

- Ayaz, M. F., Behçet, O. R. A. L., & Söylemez, M. (2015). Türkiye’de Öğretmen Eğitimi ile İlgili Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 14(2), 787-802.
- Aydın, A. (2011). Fen Bilgisi Öğretmenliği Öğrencilerinin Bazı Matematik Kavramlarına Yönelik Hatalarının ve Bilgi Eksiklerinin Tespit Edilmesi . *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi* , 13 (1) , 78-87 .
- Aydinci, M., & Zorluoğlu, S. L. Lise Öğrencilerinin Covid-19, Yüz Yüze Eğitim ve Uzaktan Eğitim Algıları. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 12(2), 1253-1267.
- Bağcı, N., Taka, K., Gündüz, T., & Peker, İ. (2023). COVID-19 salgını sürecindeki uzaktan eğitim sistemi hakkında diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin deneyimleri ve görüşleri. *Current Research in Dental Sciences*, 33(1), 9-13.
- Bakırcı, H., Ertuğ Tunç, Ö. Y., & Cengiz, E. (2023). Uzaktan Eğitim Aracılığıyla İşlenen Fen Bilimleri Dersine Yönelik Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri. *E-International Journal of Educational Research*, 14(1).
- Bal, M. (2001). *Uzaktan eğitim yöntem ve uygulamaları* (Master's thesis, Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Balaman, F., & Hanbay Tiryaki, S. (2021). Corona Virüs (Covid-19) Nedeniyle Mecburi Yürütülen Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen Görüşleri. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 10(1).
- Balbağ, M. Z., Leblebici, K., Karaer, G., Sarıkahya, E., & Erkan, Ö. (2016). Türkiye’de fen eğitimi ve öğretimi sorunları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (3), 12-23.
- Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E. (2020). Koronavirüs (Covid-19) Pandemi Sürecinin Getirisi Olan Uzaktan Eğitimin Etkililiği Üzerine Bir Çalışma. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 368-397.
- Bates, T., & Poole, G. (2003). *Effective teaching with technology in higher education: Foundations for success*. Jossey-Bass, San Francisco.
- Bayındır, G., & Kahraman, B. (2023). Eğitimde Zorunlu Dijitalleşme: Uzaktan/Online Eğitim Uygulamalarında Yaşanan Sorunlar ve Sosyolojik Yansımaları. *Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 101-134.

- Baker, E. (2002). Educational assessment and the internet: A worldwide perspective. *Educational Technology*, 42(2), 3-10.
- Bektaş, H., & Kablan, Z. (2023). Uzaktan Eğitim Yoluyla Yürütülen Mesleki Gelişim Faaliyetlerine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 1-22.
- Benzer, S., & Akkaya, M. M. (2024). Pandemi Sürecinde Fen Bilimleri Alanında Uzaktan Eğitim. *Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi/Electronic Journal of Social Sciences*, (8), 19-46.
- Bostan Sarioğlu, A., Altaş, R., & Şen, R. (2020). Uzaktan Eğitim Sürecinde Fen Bilimleri Dersinde Deney Yapmaya İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Araştırılması. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 371-394.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Clark, T. (2013). The distance education evolution: A case study in technological transformation. *Journal of Online Learning and Teaching*, 9(2), 100-115.
- Cohen, J. (1988). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences (2nd ed.)*. New York: Routledge.
- Çakır, R., & Akıncan, E. (2021). Uzaktan Eğitim Sürecinde Görev Alan Öğretim Elemanlarının Performanslarını Arttırmaya Yönelik Görüş ve Öneriler. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 7(2), 134-165.
- Çardak, U., & Güler, Ç. (2022). Uzaktan eğitim ve uzaktan öğretmen yetiştirme bağlamında akademisyen uygulama, görüş ve önerileri. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(Özel Sayı), 323-353.
- Çetin, S., & Akduman, D. (2022). Covid-19 Pandemi Dönemi Uzaktan Eğitim Sürecine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, (Gelecek Sayı), 121-146.
- Çoban, G. Ü., & Ergin, Ö. (2013). Modellemeye Dayalı Fen Öğretiminin Etkilerinin Bilimsel Bilgi Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28-2), 505-520.
- Daşdemir, İ., & Cengiz, E. (2022). Ortaokul Öğretmenlerinin Türkiye’de Salgın Sürecinde Yapılan Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(233), 327-351.

- Demir, E. (2014). Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39).
- Demir, F., & Özdaş, F. (2020). Covid-19 Sürecindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292.
- Dinçer, S. (2006). Bilgisayar destekli eğitim ve uzaktan eğitime genel bir bakış. *Akademik Bilişim*, 65-68.
- Doğan, D. A., & Pamuk, İ. (2022). Uzaktan Eğitim Sürecinde Ergenlerin Çevrimiçi Oyunlara Yönelik Deneyimleri: Fenomenolojik Bir Araştırma. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 8(1), 71-86.
- Duman, E. (2023). Covid-19 Salgını Sürecinde Fen Deneylelerinin Uzaktan Yapılmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uygulamada Eğitim ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 17-34.
- Duman, M. Ş. ve Avcı, G. (2016). Sanal laboratuvar uygulamalarının öğrenci başarısına ve öğrenilenlerin kalıcılığına etkisi . *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 18 (1) , 13-33.
- Duman, S. N. (2020). Salgın Döneminde Gerçekleştirilen Uzaktan Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi . *Milli Eğitim Dergisi* , *Salgın Sürecinde Türkiye’de ve Dünyada Eğitim* , 95-112 .
- Eyecioğlu, E., & Yeşilyurt, M. (2021). Dijital Deneylelerin Fen Bilimleri Dersinde Kullanılmasının Öğrenci Başarısına Etkisi. *Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 29-35.
- Fatma, A. V. C. I. (2023). Türkiye’de Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitimi Konu Alan Bilimsel Araştırmaların Değerlendirilmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(1), 401-430.
- Garrison, D. R., & Anderson, T. (2003). *E-learning in the 21st century: A framework for research and practice*. Routledge.
- Garrison, D. R., & Anderson, T. (2004). framework for research and practice. *Journal of distance learning*, 8(1).
- Gedik, Ç., & Şahan, G. (2023). Covid-19 Salgın Süreci, Bilişim Teknolojileri Rehber (Btr) Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Türkiye Bilimsel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 55-68.

- Gerçek, H., Aytar, A., & Aytar, A. (2023). Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Bakış Açıları ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7(1), 198-207.
- Güneş, H., & Karaşah, Ş. (2016). Geçmişten Günümüze Fen Eğitiminin Önemi ve Fen Eğitiminde Son Yıllarda Yapılan Çalışmalar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 122-136.
- Güven, İ., & Gürdal, A. (2011). Comparative Analysis of Science Education Systems of Turkey and Canada. *Journal of Turkish Science Education*, 8(4), 89-110.
- Harasim, L. (2017). *Learning theory and online technologies*. Routledge
- Hazal, A. T. L. I., Medeni, T. D., Medeni, İ. T., Vildan, A. T. E. Ş., & Güzel, M. S. (2023). Uzaktan Eğitimin Teknolojik Gelişimi: Öğretmen ve Öğrencilerin Bakış Açısı İle Karşılaştırmalı Gzft Analizi. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 15(1), 79-100.
- Johnson, B., & Christensen, L. (2019). *Educational Research: Quantitative, Qualitative, and Mixed Approaches* (7th ed.). SAGE.
- Kahraman, M. E. (2020). Covid-19 Salgınının Uygulamalı Derslere Etkisi ve Bu Derslerin Uzaktan Eğitimle Yürütülmesi: Temel Tasarım Dersi Örneği. *Medeniyet Sanat Dergisi*, 6 (1), 44-56.
- Kantos, Z. E., Yurttaş, A., Taşdan, M., & Topcu, Z. İlkokul Öğrenci ve Velilerinin Perspektifinden Covid-19 Salgını Süresince Uzaktan Eğitim. *Milli Eğitim Dergisi*, 51(233), 461-488.
- Karaağaçlı, M., & Erden, O. (2008). İnternet Destekli Uzaktan Eğitimde Dokuz Aşamalı Öğretim Durumunun Tasarımı. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*, 1(2).
- Karaduman, G. B., Ertaş, Z. A., & Baytar, S. D. (2021). Uzaktan Eğitim Yolu İle Gerçekleştirilen Matematik Derslerine İlişkin Öğretmen Deneyimlerinin İncelenmesi. *International Primary Education Research Journal*, 5(1), 1-17.
- Karakuş, N., Ucuzsatar, N., Karacaoğlu, M. Ö., Esendemir, N., & Bayraktar, D. (2020). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri. *Rumelide Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 220-241.

- Kazak, E., & Karaahmetoğlu, H. H. (2023). Uzaktan Eğitim Sürecinde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sbe Dergisi*, 13(1), 385-401.
- Kemp, W. (2020). The Impact of Covid-19 On The Future of Education. *Journal Of Educational Technology & Society*, 23(1), 12-25.
- Keskin, M., & Derya, Ö. Z. E. R. (2020). Covid-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Kırık, A. M. (2014). Uzaktan eğitimin tarihsel gelişimi ve Türkiye'deki durumu. *Marmara İletişim Dergisi*, (21), 73-94.
- Kıvanç, O. N. A. N., Hakan, K. A. Y. A., & Özkoçak, Y. (2023). Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Engelli Öğrencilerin Akademik Başarısına Etkisi: Bir Vakıf Üniversitesi Örneği. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 150-171.
- Kocayigit, A., & Salih, U. Ş. U. N. (2020). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okullarda Görev Yapan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları (Burdur İli Örneği). *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 8(23), 285-299.
- Koç, E. S. (2021). Nasıl Bir Uzaktan Eğitim? 1 Yılın Sonunda Yapılan Çalışmaların Değerlendirilmesi. *International Anatolia Academic Online Journal Social Sciences Journal*, 7(2), 13-26.
- Kubat, U. (2018). Okul Dışı Öğrenme Ortamları Hakkında Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (48), 111-135.
- Kurnaz, A., Kaynar, H., Barışık, C. Ş., & Doğrukök, B. (2020). Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 293-322.
- Kürtüncü, M., & Aylin, K. U. R. T. (2020). Covid-19 Pandemisi Döneminde Hemşirelik Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Konusunda Yaşadıkları Sorunlar. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 66-77.
- Metin, M., Emlik, H., Gürlek, E. H., & Demirbaş, S. (2021). Uzaktan Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Studies in Educational Research and Development*, 5(1), 19-47.

- Metin, M., Gürbey, S., & Çevik, A. (2021). Covid-19 Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitime Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89.
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2012). Distance education: A systems view of online learning.
- OECD. (2020). Education at a glance 2020: OECD indicators. Organisation for Economic Co-operation and Development. <https://doi.org/10.1787/69096873-en>
- Onan, K., Kaya, H., & Özkoçak, Y. (2023). Pandemi dönemindeki uzaktan eğitim uygulamalarının engelli öğrencilerin akademik başarısına etkisi: Bir vakıf üniversitesi örneği. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 150-171.
- Özdemir, U., & Bozdoğan, A. E. (2014). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Tablet Bilgisayarların Derslerde Kullanımına İlişkin Görüşlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi: Giresun İli Örneği. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 3(1), 59-73.
- Özdoğan, A. Ç., & Berkant, H. G. (2020). Covid-19 Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 13-43.
- Özen, F. ve Arslan Hendekçi, E. (2016). Türkiye’de Eğitim Denetimi Alanında 2005–2015 Yılları Arasında Yayımlanan Makale ve Tezlerin Betimsel Analizi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6 (11), 619-650 .
- Özgöl, M., Sarıkaya, İ., & Öztürk, M. (2017). Örgün Eğitimde Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Öğrenci ve Öğretim Elemanı Değerlendirmeleri. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 294-304.
- Özgöl, E., Ceran, D., & Yıldız, D. (2020). Uzaktan Eğitimle Yapılan Türkçe Dersinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 395-412.
- Özkara, B. Ö., & Tonguç, G. (2023). Çevrimiçi Ortamda Öğrencilerin Derse Katılımlarını Ve Derste Geçirdikleri Süreyi Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 13(1), 254-271.

- Özkul, R., Kırnık, D., Dönük, O., Altunhan, Y., & Altunkaynak, Y. (2020). Uzaktan Eğitim Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri: Ölçek Çalışması. *Electronic Turkish Studies*, 15(8).
- Paydar, S., & Doğan, A. (2019). Öğretmen Adaylarının Açık ve Uzaktan Öğrenme Ortamlarına Yönelik Görüşleri. *Eğitim ve Teknoloji*, 1(2), 154-162.
- Palloff, R. M., & Pratt, K. (2007). *Building online learning communities: Effective strategies for the virtual classroom*. John Wiley & Son
- Pınar, M. A., & Akgül, G. D. (2020). Etkileşimli Tahta Kullanımına İlişkin Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Görüşleri. *e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(1).
- Sarıbaş, S. ve Babadağ, G. (2015). Temel eğitimin temel sorunları . ajeli - Anatolian Journal of Educational Leadership and Instruction , 3 (1) , 18-34 .
- Sayan, H. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *AJIT-e: Bilişim Teknolojileri*
- Şahin, Z., Abbak, Y., Aslaner, İ. T., & Yerlikaya, C. A. (2022). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Lisansüstü Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Görüşleri. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 55(55), 131-154. Online Dergisi, 11(42), 100-122.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Uysal, Ö., Kobak, K., Berk, C. Kılıçer, T., Çiğdem, H. (2009). İki binli yıllarda Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında gözlenen eğilimler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(2), 941-966.
- Telli, S. G., & Altun, D. (2023). Türkiye'de Deprem Sonrası Çevrimiçi Öğrenmenin Vazgeçilmezliği. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 125-136.
- Tican, C. ve Toksoy Gökoğlu, S. D. (2021). Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Matematik Dersine İlişkin Görüşleri . *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 8 (2) , 767-786 .
- Tosuntaş, Ş , Emirtekin, E. ve Süral, İ . (2019). Eğitim ve öğretim teknolojileri konusunda yapılan tezlerin incelenmesi 2013-2018 . *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi* , (2) , 277-286 .
- Unesco. (2015). Education For All 2000-2015: Achievements and Challenges. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. <https://Unesdoc.Unesco.Org/Ark:/48223/Pf0000232205>

- Unesco. (2020). Education In a Post-Covid World: The Future of Education and Technology. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373347>
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Xu, D., & Jaggars, S. S. (2013). Adaptability to Online Learning: Differences across Types of Students and Academic Subject Areas. CCRC Working Paper No. 54. *Community College Research Center, Columbia University*.
- Yunus, Ö., Yıldırım, Z., & Kalaycı, S. Uzaktan Eğitim Sürecinin Değerlendirilmesi: Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Görüşleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 477-494.
- Yüksel S. (2002). Yükseköğretimde Eğitim-Öğretim Faaliyetleri ve Örtük Program. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 361 - 370.

EKLER

Ek 1 Ortaokul Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Algıları Ölçeği Formu

	Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Uzaktan eğitimdeki ders tekrarlarının öğrenmeye daha iyi katkı sağladığını düşünüyorum.					
2.	Derslerin düzeyime uygun olduğunu düşünüyorum					
3.	EBA üzerinden yapılan dersleri Liselere Giriş Sınavına hazırlık açısından yeterli olduğunu düşünüyorum.					
4.	TV/Bilgisayardan ders işlenirken örnekler konuyu anlamamız için yeterli gelmediğini düşünüyorum.					
5.	Verilen ödevlerin benim öğrenme seviyemin çok çok üzerinde (bana göre zor) olduğunu düşünüyorum.					
6.	TV/Bilgisayardan ders işlenirken arkadaşlarımı görmek beni mutlu ettiğini düşünüyorum.					
7.	Arkadaşlarım derslerden çok memnun olduğunu söylüyor.					
8.	Canlı derslerde öğrencilerin derse katılımından ve benimle etkileşiminden memnunum. (Canlı derse girmiyorsanız boş bırakınız.)					

9.	Uzaktan eğitimde işlenen dersler benim için etkilidir.					
10.	Uzaktan eğitim ders süreleri konuları öğrenmem için yeterlidir.					
11.	Uzaktan eğitim sistemine uyum sağladım.					
12.	Uzaktan eğitimde işlenen dersler kendi düzeyimin altındadır.					
13.	EBA üzerinden yapılan dersler süre olarak bana yetersiz geliyor.					
14.	Uzaktan eğitim sisteminde verilen dersleri düzenli olarak takip ediyorum.					
15.	Uzaktan eğitimde derse başlamadan önce ihtiyaçlarımla ilgili (yemek, su, ortam, vb.)					
16.	Uzaktan eğitimde dersleri dikkatli bir şekilde dinliyorum.					
17.	Uzaktan eğitim derslerinde konu ile ilgili rahatça soru sorabiliyorum.					
18.	TV'deki dersler çok dikkat çekici geliyor.					
19.	Uzaktan eğitim derslerine canlı katılmayı tercih ederim.					
20.	Uzaktan eğitimde işlenen dersler kendi düzeyimin üzerindedir.					
21.	Uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimden daha etkilidir.					

22	Yüz yüze eğitim, uzaktan eğitimden daha yararlıdır.					
23	Uzaktan eğitim sürecinin Liselere Giriş Sınavına hazırlanmak açısından benim için dezavantaj oluşturmaktadır.					
24	Uzaktan Eğitim Sisteminde karşılaştığım/ karşılaşılabileceğim sorunları nasıl çözebileceğimi biliyorum.					
25	Öğretmen derslerde ilgi çekici etkinlikler yapıyor.					
26	Derslerde yapılan etkinlikler öğrenmem için bana yeterlidir.					
27	Televizyon üzerinden izlediğim derslerin ödevlerini yaparken daha çok yardıma ihtiyaç duyarım.					
28	Canlı derslerde öğretmenin benimle etkileşiminden memnunum. (Canlı derse girmiyorsanız boş bırakınız.)					
29	Uzaktan eğitim sisteminde ödevler için EBA TV / Uygulama tek başına yeterlidir.					
30	Uzaktan eğitimi sürecinde öğretmenlerin verdikleri ödevleri fazla buluyorum.					
31	Evdeki ortam (kardeşler vb.) ödev yapmamı zorlaştırıyor.					

32 .	Uzaktan eğitimde bir sonraki ödevimi heyecanla bekliyorum.					
33 .	Yakın bir gelecekte, eğitimin “Uzaktan Eğitim” sistemine dönüşecektir.					
34 .	Derslerden önce konu ile ilgili ön hazırlık yapıyorum.					
35 .	Katılmadığım canlı derslerin kayıtlarına sonradan rahatlıkla ulaşım izleyebiliyorum.					
36 .	Uzaktan eğitim esnasında kendimi sınıf ortamından daha rahat hissediyorum.					
37 .	TV’de ders işleyen kendi ders öğretmenim olmasını istedim.					

Ek-2Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşlerini Belirleme Ölçeği Formu

	Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Uzaktan eğitim öğretmenlere esnek çalışma imkânı sunar.					
2.	Uzaktan eğitimle öğretmenlerin boş zaman kavramı ortadan kalkar.					
3.	Öğretmenler teknolojik araçların ortak kullanımı durumunda bu araçların temininde sıkıntı çeker.					
4.	Öğretmenlerin uzaktan eğitim programına katılmak için gerekli internet alt yapısı mevcuttur.					
5.	Öğretmenler; öğrencilerin EBA ya katılmasında sıkıntı yaşar.					
6.	Öğretmenler uzak eğitimde yapmak istediği uygulamaları öğrencilere aktarmada sıkıntı yaşar.					
7.	Öğretmen öğrencilerin derse katılımını kontrol etmede sıkıntı yaşar.					
8.	Uzaktan eğitim öğretmenlerin teknolojiyi kullanma becerisi arttırır.					
9.	Uzaktan eğitimle öğretmenlerin mesai dışı çalışma yükü artar.					
10.	Uzaktan eğitimde öğretmenin öğrencilerle birlikte yapacağı					

	etkinliklerin yapılmasında sıkıntı yaşanır.					
11.	Öğretmenler uzaktan eğitimde yüz yüze eğitime göre daha az yorulur.					
12.	EBA da öğrencilerin kameraları derse katılımın kontrolünü zorlaştırır.					
13.	Uzaktan eğitim uygulamasında her bir ağızdan bir ses çıkması sınıf kontrolünü zorlaştırır.					
14.	Uzaktan eğitim ile elektronik ortamda kaynak paylaşımı kolaylaşır.					
15.	Uzaktan eğitim öğrencinin derse yönelik motivasyonu artırır.					
16.	Öğretmen öğrencilerin derse katılımını kontrol etmede sıkıntı yaşar.					
17.	EBA ya girişin uzun sürmesi ders anlatım süresinin azalmasına neden olur.					
18.	Uzaktan eğitim ile öğrenciler istediği kaynağa ulaşma imkânını elde eder.					
19.	Uzaktan eğitim uygulaması öğrencilere farklı materyalleri paylaşmama fırsat tanır.					
20.	Uzaktan eğitimle öğretmen öğrencilerin ödevlerinin takip etmede sıkıntı yaşar.					
21.	Öğretmenler uzaktan eğitim					

	sürecinde yüz yüze eğitimdeki gibi öğrencinin derse motivasyonunu sağlar.					
22.	Öğretmenler uzaktan eğitim ile ders anlatımında gerekli olan materyallere rahatlıkla ulaşır.					
23.	Uzaktan eğitim sayesinde öğretmenlerin basılı kaynaklara ihtiyacı azalır.					
24.	Öğretmenlerin uzaktan eğitime katılması için gerekli bilgisayar teknolojileri bulunmaktadır.					
25.	Uzaktan eğitim öğretmen arkadaşlarıyla etkileşimini azaltır.					
26.	Uzaktan eğitimle birlikte öğretmenlerin derslerde görsel materyalleri kullanımı artar.					
27.	Uzaktan eğitim ile öğrencilerin aile içi iletişimleri artar.					
28.	Uzaktan eğitim ile öğretmenler uygulama gerektiren konularla ilgili görselleri öğrencilerle paylaşılır.					
29.	Öğrenciler ile ebeveynler arasında uzaktan eğitime katılma konusunda sıkıntılar yaşanır.					
30.	Uzaktan eğitimle öğrencilerin arkadaşlarıyla olan etkileşimleri azalır.					

31.	Uzaktan eğitime katılım ekonomik yönden masraflı olur.					
32.	Uzaktan eğitim deneyimleri öğrencilerin eğitime katılmaya yönelik isteğini artırır.					
33.	Uzaktan eğitimde öğretmen öğrencilerin yaptıklarını değerlendirmede sıkıntılar yaşar.					
34.	Uzaktan eğitimde öğrenci-öğretmen etkileşimi artar.					
35.	Uzaktan eğitim uygulamasına katılıma internet kotasında sıkıntı yaşatır.					
36.	Uzaktan eğitimde öğrencileri görememek öğretmen-öğrenci etkileşimini azaltır.					
37.	Uzaktan eğitimde öğretmenin öğrencilerle birlikte yapacağı etkinliklerin yapılmasında sıkıntı yaşanır.					

Ek-3 Yarı Yapılandırılmış Görüşme Soruları

- 1- Uzaktan eğitim sürecinde evdeki fiziki ortamlarının eğitimini nasıl etkiledi?
- 2- Uzaktan eğitim sürecinde evinde bulunan teknolojik ortamlarının eğitimine etkileri nelerdir? Neden?
- 3- Uzaktan eğitim sürecinde bulunduğun sosyal ve psikolojik ortamlarının eğitimini etkiledi mi? Nasıl etkileri oldu?
- 4- Uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik araçların (Bilgisayar, tablet, cep telefonu, televizyon vb.) başında ders dinlerken ne hissediyorsun?

Alt sorular

- a) Dersi dinlerken kalıcı öğrenme oluyor mu?
- b) Dersi dinlerken motive oluyor musun?
- c) Teknolojik araçlarla ders dinlemek sıkıcı geliyor mu?
- 5- Uzaktan eğitim ile verilen derslerde kullanılan materyaller hakkında ne düşünüyorsun ve nasıl değerlendiriyorsun?

Alt sorular

- a) PDF ders notları, sunumlar
- b) Ders videoları
- 6- Uzaktan eğitimin avantaj ve dezavantajları neler olabilir?
- 7- Pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim ile mi daha iyi öğrendin yoksa örgün eğitim ile mi?
- 8- Bir seçme imkânı verilseydi örgün eğitimini mi seçerdin yoksa uzaktan eğitimini mi? Tercih etme sebeplerin nelerdir?
- 9- Pandemi sürecinde verilen uzaktan eğitim sistemi ile ilgili görüşlerin nelerdir?

İZİN BELGELERİ

Ek -4 Etik Kurul Kararı

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER
ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
KARARLARI

Oturum Tarihi
03.10.2022

Oturum Saati
13:00

Oturum Sayısı
2022/20

Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu 03.10.2022 tarihinde saat 13:00'da Kurul Başkanı Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ başkanlığında, aşağıda imzaları bulunan kurul üyelerinin katılımlarıyla toplanarak gündemdeki konuları görüşmüş ve aşağıdaki kararları almıştır.

Karar 02: Üniversitemiz Eğitim Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Oktay BAYKARA'nın sorumlu araştırmacı olduğu ve yüksek lisans öğrencisi Fadime TEMELLİ'ye ait "**Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Görüşleri**" başlıklı çalışma etik kurulumuzda görüşülmüş olup; çalışmanın etik kurallara uygun olduğuna oybirliğiyle karar verilmiştir.

Kurul Üyeleri:

Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ

Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU

Prof. Dr. Süleyman İLHAN

Prof. Dr. Kenan PEKER

Prof. Dr. İrfan EMRE

Doç. Dr. Taner YILDIRIM

Doç. Dr. Rıfat BİLGİN

Doç. Dr. Haki PEŞMAN

Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA

Doç. Dr. Ayşe Ülkü KAN

Doç. Dr. Serkan BİÇER

Prof. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ
Kurul Başkanı

Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU

Prof. Dr. Kenan PEKER

Prof. Dr. Rıfat BİLGİN

Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA

Doç. Dr. Serkan BİÇER

Prof. Dr. Süleyman İLHAN

Prof. Dr. Taner YILDIRIM

Doç. Dr. Haki PEŞMAN

Doç. Dr. Ayşe Ülkü KAN

Prof. Dr. İrfan EMRE

Ek -5 Araştırma İzin Belgeleri

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34259660-605.01-67789686
Konu : Uygulama İzin Onayı (Fadime TEMELLİ)

06.01.2023

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Fırat Üniversitesi Rektörlüğü Genel Sekreterlik'in 22/12/2022 tarihli ve E-80802877-044-268843 sayılı yazısı.

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi yüksek lisans programı öğrencisi Fadime TEMELLİ'nin yürütmekte olduğu "Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Görüşleri" konulu tez çalışmasının, ilimiz Arguvan, Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde Ek'te belirtilen okullarda öğrenim gören öğrenciler ve bu okullarda görev yapan öğretmenlere uygulanması talebine ilişkin ilgi yazısı ilişikte sunulmuştur.

Anket-Tez Araştırma ve Değerlendirme Komisyonumuz, 05/01/2023 tarihinde yapılan toplantıda; ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili kurum müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması, kişisel verilerin gizliliğine dikkat edilmesi kaydıyla, gönüllülük esasına göre ve araştırmacının araştırmasının bitimi tarihinden itibaren 30 gün içerisinde araştırma sonuçlarını Müdürlüğümüze bildirmesi şartı ile anket uygulaması yapmasını uygun görmüş olup, Müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Nurcan BERBER
Müdür a.
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
Behçet BAKIR
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

Ek:
1-Tutanak(1 Sayfa)
2-Yazı ve Ekleri (41 Sayfa)

Adres :

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 ()

Bilgi için: Serbanu SEVİM

E-Posta:

Unvan : Memur

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi:

Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f c 2 8 - 5 c 6 8 - 3 2 a d - b c 5 4 - 7 7 4 1 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34259660-605.01-68342946
Konu : Uygulama İzni (Fadime TEMELLİ)

13.01.2023

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 06.01.2023 tarih ve E-34259660-605.01-67789686 sayılı onayımız.

Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi yüksek lisans programı öğrencisi Fadime TEMELLİ'nin yürütmekte olduğu "Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Görüşleri" konulu araştırma çalışmasının, ilimiz Arguvan, Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde Ek'te belirtilen okullarda öğrenim gören öğrenciler ve bu okullarda görev yapan öğretmenlere uygulanması ile ilgili onay ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Nurcan DERBER

Müdür a.

İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Ek:

-Onay ve Ekleri

Dağıtım:

- Arguvan İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
- Battalgazi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
- Yeşilyurt İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Adres :

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 ()

Bilgi için: Serbanu SEVİM

E-Posta:

Unvan : Memur

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi:

Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 1b5b-7b23-3a82-8e99-40ce kodu ile teyit edilebilir.

Ek -6 Veli İzin Belgesi

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Görüşleri” adıyla, .../.../... - .../.../... Tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Uzaktan eğitim hakkında gözlem yapmak.

Araştırma Uygulaması: Anket/ Görüşme şeklindedir.

Araştırma T.C. Millî Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı tamamen sizin isteğinize bağlıdır, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı: 1

Velisi bulunduğum..... sınıfı..... Numaralı öğrencisi.....

‘in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.

(Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

.../.../.....

İsim-Soyisim İmza:

Veli Adı-Soyadı:

Telefon Numarası:

Ek -7 Orijinallik Raporu

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
LİSANSÜSTÜ TEZ BENZERLİK RAPORU

FORM
20

I - ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı ve Soyadı	Fadime TEMELLİ	Öğrenci No:
Bilim Dalı	Fen Bilimleri	
Programı	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Doktora	

II - TEZ BİLGİLERİ

Tez Başlığı (Enstitü Tescilli)	Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşleri
Danışman	Prof. Dr. Oktay BAYKARA
II. Danışman	

III - ENSTİTÜ BENZERLİK RAPORU

Yukarıda bilgileri verilen öğrencimizin tezi, CD ortamında MSWORD ve PDF formatında vermiş olduğu kopyaları kullanarak aşağıda belirtilen filtreler uygulanmak suretiyle TURNİTİN intihal tespit programında analiz edilmiştir:

1. Kaynaklar bölümü hariç
2. Özet ve Abstract dâhil, diğer ön bölümler hariç
3. Alıntılar dâhil
4. Benzerlik oranı %1 ve üzeri ise dâhil

İntihal tespit programının üretmiş olduğu rapora göre ilgili tezin benzerlik oranı

Tez savunma sınavından önce
taranan sayfa sayısı (57)

% 9

Tez Savunma Sınavından sonra
taranan sayfa sayısı (70)

% 11

değerlerine sahip olup Enstitümüzce uygulanan kabul edilebilir üst sınır %25'dir.

Kontrol Personeli Esengül KILIÇ	Tez, veri tabanına saklanmıştır. ☒ Saklanmamıştır. ☐	08/072025
Sınav Jüri Üyesi (Unvanı, Adı ve Soyadı)	<u>Düşünce:</u>	İmza

AÇIKLAMA

1. Form öğrenci tarafından bilgisayar ortamında doldurulur ve üst yazı ekinde savunma sınavı jüri üyelerine gönderilir.
2. Her bir jüri üyesi bu raporu dikkate alarak Tez Bireysel Değerlendirme Formu'nda ve bu formda ilgili alanları doldurmalıdır.

Firat Üniversitesi,
Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
23119 - Elazığ / TÜRKİYE

<http://ebe.firat.edu.tr/>

Telefon : +90 424 237 0086
Fax: +90 424 237 0087
e-posta: egtbilens@firat.edu.tr

ÖZ GEÇMİŞ

